

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2013. gada 9. februāris – 15. februāris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 6 (1280)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Zemnieki cīņā iesaista
kori un hēlikopteru
(3. lpp.)

Limbažu omītes
sudraba veiksmē
(4. lpp.)

Maskavas dilemma
(5. lpp.)

Stāsts par sapņiem
(9. lpp.)

Draudzīgais aicinājums par kultūras vērtībām

Par godu Draudzīgajam aicinājumam rīkotajā pēcpusdienā Londonā 26. janvārī Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā (LNPL), kā vienmēr, uzmanību pievērša kultūras vērtībām, apzinoties, ka katras tautas identitāte ir cieši saistīta ar kultūru. Savu nozīmi nav zaudējuši literāta un publicista Jāņa Andrupa vārdi, ko viņš teica Kultūras dienās Anglijā 1952. gadā: "Ar to vien nepietiek, ka cilvēkam ir sava pajumte un iztika. Pilnvērtīga dzīve sākas vienīgi ar to brīdi, kad cilvēks dzīvo kultūras vērtībās".

Šogad Londonā referēt bija pieaicināts Vilis Lācītis, kas latviešu literatūrā ienāca ar grāmatu "Stroika ar skatu uz Londonu", kas kļuva par visvairāk lasīto grāmatu 2010. gadā. Izmantojot paša pieredzi, autors apraksta jauno ekonomisko emigrantu – celtnieku dzīvi un darbu Londonā. Vienkāršā valodā, neslēpjot īstenību, autors sauc lietas īstā vārdā, atstājot sarunās noklausīto žargonu un piesavinātos angļu un krievu izcelsmes vārdus.

Vilis Lācītis, īstā vārdā Aleksandrs Ruģēns, ir studējis antropoloģiju Ņūkastlā universitātē, strādājis par celtnieku, sarakstījis trīs grāmatas, bet ceturtnā jau pojas ceļā uz spiestuvi.

Grāmatu autora interesi saista

Dzied Londonas latviešu koris, diriģē Andra Zobena East

humors, kā tas izpaužas dažādās tautās, kā un kas izraisa un vairo humora plūsmu, un kāpēc daudzi komiķi cīnās ar depresiju. Esot jau pierādīts, ka ar humora un anekdotiem depresiju ārstēt nevarot, bet varot nomierināt tos, kuņģus nomāc mūžīgās raizes un bažas. Ar vairākiem piemēriem tika paskaidrota humora saistība ar maģisko skaitli trīs, kas bieži sastopams tautas pasākās. Teiktais atgādināja pasākās bieži minēto „vienam tēvam bija trīs dēli...”, kas savukārt, atceroties Jūliju un Vili Lāci, it kā deva atbildi, kā radies rakstnieka segvārds Vilis Lācītis. Dīemžēl šo variantu neizdevās īsti noskaidrot.

Padomju gados humora plūsmā mutuļot mutuļojusi un pat bijusi spējīga izlauzties cauri dzelzs priekšskaram, bet šodienas Latvijā manāmi izjūtams humora trūkums. Galvenais iemesls esot pretstatu trūkums, kas padomju laikos bijusi ikdienas parādība.

Referāta nobeigumā Vilis Lācītis nolāsīja dažus fragmentus no jaunās grāmatas *Amsterdams princips*.

Sarīkojumu atklāja Londonas latviešu koris ar trīs dziesmām no šī gada Dziesmu svētku programmas. Viena no tām – latviešu tautasdziesma Ārija Šķepasta apdarē „Līgo” atspoguļo 2013. gada svētku vadmotīvu: "Līgo - lai top!" Tas esot apliecinājums, ka,

sekojot dabas Saulgriežu ritam, šāda atdzimšana esot iespējama ne tikai katra cilvēka, bet arī veselas tautas dzīvē. Dziesmu svētku vienotāji vārdi būšot - GAISMA LĪGO LATVIJĀ!

Nobeigumā Londonas latviešu tautasdeju kopa, kuņģā deju deju skaits ir sasniedzis skaitli 40, uzstājās ar dažām dejām, ar kuņģam sevi parādīs Dziesmu svētkos. Bija prieks, redzot, ka vismaz šīs dejas ir „attīrītas” no kustībām un žestiem, kas neatbilst latviešu tautas raksturam. Nesen Raimonds Pauls puda kritiku par Dziesmu svētku programmu, kuņģā dziesmas esot pelēkas un skumjas. Pakavējoties atmiņās par svētkiem Daugavpilī, komponists minēja pieticīgos aplausus, ko saņēmuši dziedātāji, bet kāda esot bijusi atšķirība, kad uz skatuves uznācis viens baltkrievs! "Kājas pa gaisu, lustīgas dziesmas, paķēra publiku uz urrā," nopriecējās maestro Raimonds Pauls. Tē nu komentāri lieki.

Sarīkojuma norises laikā LNPL priekšsēde Lilija Zobena atgādināja, ka 26. janvāris ir Latvijas valsts starptautiskās *de iure* atzīšanas gadadiena, kuņģā katru gadu Ārlietu ministrija piešķir Atzinības rakstus diplomātiem, organizāciju pārstāvjiem un sabiedriskiem darbiniekiem par

pašai dziedzīgo darbu Latvijas labā.

Ministru kabineta Atzinības raksts Anglijā tika piešķirts Andrim Tauriņam, Latvijas goda konsulam Lielbritānijā, Velsā, - par ilggadēju nesavtīgu darbu Latvijas un Velsas ekonomiskās, kultūras un izglītības sadarbības veidošanā.

Ārlietu ministrijas Atzinības rakstus Anglijā saņēma Māris Pūlis, Dace Gaile, Dzidra Noor, Zigrīda Daškeviča un Latvijas vēstniecības darbinieces Antra Struberga un Olga Jerzjukova.

Kad sarīkojuma programma bija beigusies, daudzi vēl pakavējās pie vanadžu sagādātajiem atspirdzinājumiem un Maritas Grunts iekārtotā grāmatu galda.

Zigrīda Daškeviča

Esam gandarīti par Atzinības rakstu mūsu pastāvīgajai autorei ZIGRĪDAI DAŠKEVICAI un vēlam viņai radošu garu un asu spalvu arī turpmāk!

BL redakcija un izdevēji

Eiropas latviešu apvienība (ELA) veikusi aptauju par kvalitātes vērtējumu latviešu diasporas kopienu sadarbībai ar Latvijas Republikas vēstniecībām Eiropā

2013. gada janvārī Eiropas Latviešu apvienība (ELA) beigusī darbu ar aptaujas datu analīzi un secinājumu izstrādi saistībā ar Latvijas Republikas vēstniecībām Eiropā, ar kvalitāti to sadarbībā ar latviešu diasporas kopienām. Pētījuma nosaukums – „Sadarbības kvalitātes vērtējums ar Latvijas Republikas vēstniecībām Eiropā”.

Sekojošā Latvijas Republikas ārlietu ministra Edgara Rinkēviča aicinājumam sniegt vērtējumu par kvalitāti sadarbībā ar Latvijas vēstniecībām, ELA 2012. gada nogalē veica latviešu diasporas kopienu Eiropā vadošo pārstāvju aptauju. Aptaujā piedalījās latviešu kopienu pārstāvji no 12 valstīm.

Aptaujas anketu rezultātu sarakstā tiek sniegts gan kopējais ainas vērtējums, gan precīzējošs vērtējums par konkrētām vēstniecībām.

Aptaujas anketas aizpildīja 16 latviešu diasporas kopienu (biedrību un apvienību) vadošie pārstāvji no Beļģijas, Luksemburgas, Lielbritānijas, Dānijas, Austrijas, Igaunijas, Vācijas, Francijas, Spānijas, Zviedrijas, Norvēģijas un Īrijas. Aptaujā uzdotie jautājumi fokusējās uz diasporas kopienu vadošo pārstāvju pieredzes apzināšanu.

Ekonomiskās krīzes ietekmē Latvijas diplomātiskajās pārstāvībās tika būtiski samazināts gan personāls, gan pieejamā saimnieciskā rocība. Tomēr latviešu

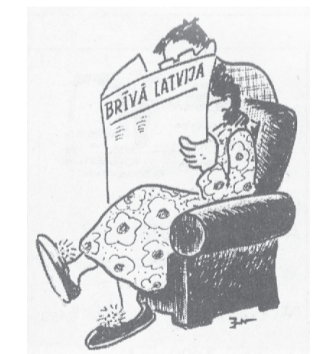
diasporas kopienas, īpaši emigrācijas jaunajās mērķa valstīs, nav varējušas uzkrāt tik nozīmīgus resursus, lai spētu kompensēt vēstniecību kapacitātes samazinājumu. Šajā situācijā īpaši nozīmīga ir cieša sadarbība starp latviešu diasporas kopienām un vēstniecībām, lai, apvienojot resursus, būtu iespējams īstenot nozīmīgus projektus tādās jomās kā, piemēram, izglītība, kultūra un nacionālpatriotiski sarīkojumi.

2011. gada 25. oktobra deklarācijā par Valža Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību noteikts, ka viens no valdības rīcības virzieniem būs stiprināt ārvalstīs dzīvojošo Latvijas

pilsoņu saikni ar dzimteni un sekmēt globāla Latvijas valstspiederīgo tīkla izveidi sadarbībā ar pasaules latviešu organizācijām, lai stiprinātu latvisko identitāti un sekmētu tautiešu atgriešanos dzimtenē.

Kopumā aptauja sniedz pietiekami detalizētu ieskatu, lai veidotos priekšstats par to, kā vēstniecības sadarbojas ar diasporas kopienām. Sniegtais sadarbības prakšu salīdzinājums ir pamats katras aptaujā iekļautās vēstniecības darbības pilnīgākam izvērtējumam, tostarp iespējamiem uzlabojumiem.

Informāciju sagatavoja ELA komunikāciju referente **Lāsma Ģibiete**

Aicinām dāvināt abonementus radiem un draugiem.
Brīvo Latviju īpaši gaida sirmie leģionāri Latvijā.

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Vēstnieks Eduards Stiprais godina Latvijas sūtņa Lielbritaniijā Kārļa Zariņa piemiņu

26. janvārī, godinot Latvijas Republikas starptautiskās *de iure* atzīšanas 92. gadadienu, Latvijas vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Eduards Stiprais Brukvudas kapos nolika ziedus Latvijas ārkārtējā sūtņa un pilnvarotā ministra Lielbritānijā, Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītāja ar ārkārtējām pilnvarām Kārļa Zariņa un viņa ģimenes atdusas vietā.

Trīsdesmit gadus, kopš 1933. gada jūlija, Kārlis Zariņš bija sūtnis Lielbritānijā. Pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā K. Zariņš, pamatojoties uz Latvijas Republikas valdības piešķirtajām ārkārtējām pilnvarām, nodrošināja Latvijas interešu pārstāvību Rietumeiropā. Līdz pat mūža beigām 1963. gadā K. Zariņš bija arī Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītājs. Ar K. Zariņa un citu diplomātu patriotismu, viņiem aktīvi darbojoties, visus okupācijas gadus sūtniecība Londonā savu darbu turpināja.

Latvijas vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Eduards Stiprais godina Latvijas sūtņa Lielbritānijā Kārļa Zariņa piemiņu

Latvijas vēstnieks godināja arī Latvijas diplomāta Kārļa Berenda piemiņu. Kopš 1937. gada K. Berends bija padomnieks sūtniecībā Parīzē, savukārt no 1962. gada līdz mūža beigām 1987.

Latvijas vēstniecība Londonā

Latvijas vēstniecība Londonā

Ž. R. Mūsiņš

Draudzīgais aicinājums un latviešu valoda

Mēs pazīstam Draudzīgo aicinājumu kā mūsu bijušā prezidenta Kārļa Ulmaņa aicinājumu atcerēties un atbalstīt katram savu pirmo skolu, lai veicinātu mūsu tautas izglītības līmeņa celšanos. Domas par izglītību uzrādīja pirmos diļģus jau pirms 250 gadiem, kad latviešu valoda bija tikai sarunu valoda līdz tam laikam, kad vācu mācītājs Gotthards Stenders, iemācījies latviešu valodu, pēc skaņu izrunas atbilstoši latviešu valodai pielāgoja tām gotu alfabēta burtus, tādējādi radot iespēju teikto uzrakstīt uz papīra. Stenders arī pamazām sakārtoja kaut kādu gramatiku, kas izpaudās tautas dziesmās un teikās. Brīvajā laikā vācu mācītājs uzrakstīja arī lasāmvielu latviešu skolas bērniem - "Augstas gudrības grāmatu" un sāka vākt materiālus vācu-latviešu vārdnīcā.

1771. gadā Vecpiebalgā no Lēdurgas ieradās vācu mācītājs Merķelis ar septiņu bērnu ģimeni. Viņš vairs nespēja darīt savu darbu Lēdurgā, jo bieži slimoja, un ģimene bija nonākusi trūkumā. Jaunāko dēlu Garlību nosūtīja uz Rīgu audzināt un izglītēt bērnus bāriņu namā, ko vēlāk Garlībs nosauca par "bērnu ellī". Tur viņš iepazīna arī latviešu tautas vergu stāvokli. Izskolojies Rīgas Domskolā un iepazīsies ar dzīves skarbumu, viņš saskatīja dzimtļaužu - latviešu nožēlojamo stāvokli. Garlībs uzrakstīja grāmatu „Latvieši”, ko vācu muižnieku pretestības dēļ Latvijā neatļāva drukāt, bet to izdevās iespiest Leipcigā, Vācijā. Par grā-

matām "Brīvie latvieši un igauņi" un "Vidzemes senatne" ķeizars Aleksandrs I Merķekim piešķīra 300 sudraba rubļu mūža pensiju, jo viņš bija pratis arī uzslavēt pašu ķeizaru. Tas ļoti nepatika vietējai vācu muižniecībai, taču tie neko nevarēja darīt, jo Merķelis bija kļuvis pazīstams. Latviešu izglītošanu Merķelis gan neveicināja, bet darija caram zināmu latviešu vergu stāvokli. Neilgi pēc tam mācītājs Ernsts Gliks pārtulkoja Bībeli latviešu valodā, taču tauta neprata lasīt. Bija tai jādod iespēja apgūt kaut vai tikai pašus izglītības pamatus - prast lasīt un rakstīt. Nu dažam radās izdevība izglītoties mazliet tālāk, kaut arī vācu valodā, jo tā toreiz bija skolu valoda.

19. gadsimta sākumā jau sāka rasties mācīti latvieši, kas, par pamatu izmantojot tautasdziesmas, sāka rakstīt dzeju un rakstus latviešu valodā, ko drīz jau mēģināja arī publicēt. Stendera "Augstas gudrības grāmata" bija viena no visvieglāk pieejamām lasāmvielām. Skolu celmlauži lielākoties nāca no universitātes, kur jau bija laimējies iekļūt vairākiem latviešiem, kuri nenoliedza savu tautību, bet ar to lepojās. Universitātes satikās Atis Kronvalds, Krišjānis Barons, Ansis Leitāns, Juris Neikens, Jēkabs Pilsātnieks, Ādolfs Alunāns, Jēkabs Zvaigznīte, Apsišu Jēkabs un Stērstu Andrejs, un vēlāk viņiem piebiedrojās arī Kaudziņu Matīss un Reinis. Visi šie vīri uzskatīja par savu pienākumu veicināt latviešu skolu attīstību un bērnu izglītību.

Juris Neikens bija izstudējis par mācītāju un svētdienās noturēja dievkalpojumus vācu valodā, bet brīvajā laikā runāja latviski un centās valodu uzlabot. Viņš uzrakstīja arī vairākus dzejoļus, dažus jau ar nacionālu piegaršu:

*Niedra šaudās tur un šur,
Klanās katram vējam,
Bet ozols stingri kaklu tur,
To lai, vīri, spējam....*

Dzīves vērtības uzsvērtas dzejoļi:

*Vai tavs mūžs kam lieti der,
To vis neteic ilgie gadi,
Vien tas britiņš dārgi sver,
Ko ar labiem darbiem vadi...*

Neikens atrada laiku strādāt arī ar krievu-latviešu-vācu vārdnīcu, taču, to nosūtot drukāšanai, dati nozūd, bet vēlāk vārdnīca iznāk vācu mācītāju Ulmaņa un Bilenšteina izdevumā ar piezīmi: "To žēlīgi izdevuši vācu kultūras nesēji par svētību mīļai latviešu tautai!"

Jēkabs Zvaigznīte dzimis 1833. gadā Jaunpiebalgā. Tēvs bija krodzinieks. Jēkabs skolojies Cimzes skolotāju seminārā, spēlēja ērģeles, strādāja par skolotāju draudzes skolā. Viņš kļuva par vienu no tautas pašapziņas modinātājiem. No viņa personiskiem arhīviem maz kas ir saglabājies. Zvaigznīte sarakstījis stāstus "Bāra bērns" un "Līvu Ādams", kur aprakstīta to laiku grūtā un bieži traģiskā dzīve, kas papildināta ar interesantām detaļām - dzīve skalu gaismā, sāls vešana uz Rīgu, rīta pātaru skaitīšana. Ka māte no žīda nopirkusi raibu drēbi, to ļautiņi nevarēja saprast. Ja Dievs būtu griebējis, lai staigājam raibās drēbēs, viņš būtu devis raibus linus un raibas aitas! Velns esot melns, bet mazais zēns nebija redzējis nevienu citu melnu kā tikai muižkungu un mācītāju!.. Vai tur būtu kas kopīgs?..

Jēkabs Zvaigznīte saslīma un no-

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

mira 34 gadu vecumā ar tuberkulozi. Neilgi pēc tam izplatījās baumas ka viņu nozāļojuši ienaidnieki.

Ansis Leitāns dzimis 1815. gadā, tēvs bija muižas iesalnieks. Zēns piedzimis ar kroplu muguru, muižā atsvabināts no fiziskiem darbiem. Pašmācības ceļā izglitējies, tulkojis daudz darbu no vācu valodas, lai latviešu skolām būtu vairāk lasāmvielas. Sarakstījis stāstus "Lielmāte Genoveva" un "Barons Bundulis". Piedalījies *Mājas Viesa* izdošanā un rediģēšanā.

Jēkabs Pilsātnieks dzimis 1838. gadā Vecpiebalgā. Skolojies Valakas Skolotāju seminārā, vēlāk strādājis par skolotāju Vecpiebalgas draudzes skolā. Mācīja vācu valodu un citus priekšmetus. Organizēja dziedātāju grupas un dziedāšanu uz četrām balsīm. Organizēja priekšlasījumus un teātra izrādes, kā arī meiteņu skolu un grāmatu iegādi bibliotēkai. Sarakstījis arī dzejoļus, pazīstamākais ir "Ozoli vēl Latvijā", ko dziedāja arī 1905. gadā. Vācu mācītājiem un to piekritējiem dziesma nebija pa prātam, un Pilsātnieks tika apzīmēts ar Kaina zīmi kā politiski neuzticams. Situācija mazliet uzlabojās, kad Pilsātniekam skolā par skolotāju piebiedrojās Atis Kronvalds, kas gan bija viens no jaunlatviešu aktīvistiem, bet vēl nebija dūries acīs tiem, kuri simpātizēja vāciešiem. Pilsātnieks arī aktīvi veicināja latviešu izglītību un latviešu folkloras krāšanu.

Fricis Brīvzemnieks ļoti daudz darīja, lai atbalstītu Krišjāni Baronu latviešu tautasdziesmu un citas folkloras vākšanā un publicēšanā, atrada laiku sākt latviešu alfabēta pārveidošanu ar latīņu

burtiem, sastādīja arī krievu-latviešu vārdnīcu. Tā kā Brīvzemniekam bija Maskavas universitātes grads zinātnē, Maskavā viņam bija pieejamas arī krievu inteliģences aprindas, un viņš tās centās izmantot, lai virzītu uz priekšu latviešu izglītošanos un vispārēju attīstību. Brīvzemnieks sastādījis un publicējis daudzus latviešu teiku un pasaku krājumus.

Stērstu Andrejs. Strādājot kopā ar Ati Kronvaldu, Jēkabu Pilsātnieku un brāļiem Kaudzītēm Vecpiebalgas draudzes skolā, viņš atrada domubiedrus, sastādīja skolas grāmatu "Latviešu valodas mācības sistematiskais kurss". Šis darbs Stērstu Andrejam veicās, lai gan viņš pats apgalvoja, ka ir izmantojis Stendera un Bilenšteina darbus. Tā kā Stērstu Andrejs bija diplomēts advokāts, viņš kļuva ļoti pazīstams, uzņemoties aizstāvību kādā prāvā par revolucionāru darbību. Viņš tika iecelts arī par tulku senātoram Manesenam, kas tolaik bija Baltijas guberņas skolu revidents. Stērstu Andreja lielākā rosība vērojama 19. gs. 70. un 80. gados. Lai gan ļoti aizņemts, viņš tomēr atrada laiku kopā ar Kaudzītes Matisu sastādīt lasāmgrāmatu latviešu skolām "Sēta un skola". Tajā atrodami daudzi tautas izteicieni, piemēram: „Zvēriņi vepri kaut trīsreiz dienā, tomēr kartupeļos tas ies!” Stērstu Andrejs atrada laiku strādāt arī ar tiesu likumiem latviešu valodā, un vēl šodien tiek lietoti viņa radīti termini - atsauksme, pavēste, izpildu raksts, vardarbība un citi.

(Turpinājums sekos)

LASĪTĀJA BALSS

Paldies!

Ar pateicību izsaku atzinību par Latvijas Žurnālistu savienības biedres Klaudijas Tiltiņas

caur ziedošu puķu lauku rakstīto rakstu „Nacionālās pašapziņas pavediens...”, kas atklāj patieso stāvokli Latvijā. (BL Nr. 4)

Jānis Rolavs

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Saeima pieņem eiro ieviešanas likumu

Saeimas deputāti 31. janvārī pēc pāris stundu ilgām debatēm atsaucās uz Ministru prezidenta Valža Dombrovska (*Vienotība*) aicinājumu balsot atbildīgi un galīgajā lasījumā atbalstīja Finanču ministrijas (FM) sagatavoto un valdības akceptēto eiro ieviešanas likumu, kas nosaka kārtību pārejai no lata uz eiro.

Opozīcijas iebildumi un priekšlikumi rīkot plašākas diskusijas par eiro ieviešanas termiņu tika noraidīti.

Par eiro ieviešanas likumprojektu nobalsoja 52 deputāti no koalīcijas frakcijām, pret bija 40 deputāti, pārsvarā opozīcijas – *Zaļo* un Zemnieku savienības un *Saskaņas centra* frakcijas deputāti, kā arī viens koalīcijas pārstāvis – Nacionālās apvienības deputāts Jānis Dombrovs. Atturējās divi tautas kalpi – Andris Bērziņš un Jānis Dūklavs no ZZS.

Plānots, ka Latvija no nacionālās valūtas – latiem uz eiro pāries 2014. gada 1. janvārī. Finanču ministrijas informācija liecina, ka eiro centrālās kurss, ko ES Padome noteiks 2013. gada vasarā, būtiski neatšķirsies no pašreizējā – 0,702804 lati par vienu eiro.

Atbilstoši ES prasībām likumā arī lietots pašlaik neierastais valūtas nosaukums *euro*, kas izpelņījis arī valodnieku kritiku.

Saskaņas centrs neatbalsta Grigules iniciatīvu

Saeimas deputāte Iveta Grigule (ZZS) bija "par 99,9% pārliecināta", ka izdosies savākt 34 parakstus, lai rosinātu referendumu par Eiro ieviešanas likumu. Jānis Urbanovičs esot apsolijs 31 deputāta parakstus, ja Grigule nodrošinās citu frakciju trīs līdz četru deputātu parakstus.

SC Saeimas frakcijas priekšsēža vietnieks Valērijs Agešins 4. februārī paziņoja, ka frakcijas deputāti neparakstīsies par referendumu procedūras rosināšanu saistībā ar Eiro ieviešanas likumu. Arī SC frakcijas vadītājs Jānis Urbanovičs izplatījis paziņojumu, kurā norāda, ka SC apzinās - eiro ieviešanu ir atbalstījuši deputāti, par kuriem kopumā ir nobalsojis Latvijas balsstiešīgo iedzīvotāju vairākums. Līdz ar to SC ieskatā ir bezatbildīga rīcība bremsēt "Euro ieviešanas kārtības likuma" stāšanos spēkā.

Tā kā neizdevās savākt 34 deputātu parakstus referendumu procedūras ierosināšanai par Eiro ieviešanas likumu, Grigule sola vākt 30 000 parakstu referendumam par eiro ieviešanu. Aģentūrai LETA Grigule uzsvera: "Ja sāk iet, tad jāiet līdz galam."

Ja būs vajadzīgs sākt 30 000 parakstu vākšanas procedūru, tad vispirms būs nepieciešams konsultēties ar juristiem; šāda scenārija īstenošanas gadījumā Centrālajā vēlēšanu komisijā deputāte varētu vērsties mēneša laikā.

Grigule ir pārliecināta, ka nepieciešamos 30 000 vēlētāju parakstu referendumu rosināšanai pret eiro ieviešanu 2014. gadā izdosies savākt divu līdz trīs mēnešu laikā. Intervijā Latvijas Radio Grigule puda pārliecību, ka tuvākajā laikā tiks formulēts likumprojekts un tad arī būs zināms, kāds būs iespējamā referendumu jautājums. Tālākais atkarīgs no Centrālās vēlēšanu komisijas, kurā likumprojekts tiks iesniegts, - vai tā pierēģistrēs likumprojektu vai ne. Iespējams, ka parakstu vākšanu potenciālam referendumam kopā ar nevalsts organizācijām būs iespējams sākt jau šā gada pavasarī.

Pastmarkas cena norādīta latos un eiro (euro)

Latvijas Pasts prezentējis pirmo pastmarku, kurā nominālvērtība norādīta gan latos, gan eiro (vai *euro*?).

Interesanti piebilst, ka tika izsludināts dizaina konkurss pirmajai Latvijas pastmarkai ar eiro cenu. Bija pieteiktas 166 dizaina idejas, no kurām žūrija izvēlējās 30. Nedēļas laikā iedzīvotāji varēja balsot par sev tikamāko variantu. Uzvarēja pastmarka, kas veltīta BMX sporta veidam. Otro vietu ieguva pastmarka ar Kuldīgu, trešo - ar Saules zīmi.

Dombrovskis ielūgts uz Baltijas jūras valstu padomes sanākumi

Krievijas premjērministrs Dmitrijs Medvedevs ielūdzis Ministru prezidentu Valdi Dombrovski (*Vienotība*) piedalīties aprīļa sākumā gaidāmajā Baltijas jūras valstu padomes sanāksmē Sanktpēterburgā. Galotņu apspriedes (*samita*) prezidējošā valsts mainās katru gadu, pērn tā bija Vācija, šogad - Krievija. Ar *samita* galvenajiem sarunu tematiem vēl tiek strādāts, tomēr vairāki virzieni jau esot skaidri - viens būšot saistīts ar vidi, Baltijas jūras veselību un ekosistēmu, kā arī ar ilgtspējīgu resursu izmantošanu. Aktuāls jautājums Baltijas jūras reģionam ir līdzšinējās ekonomiskās sadarbības paplašināšana un tirdzniecības šķēršļu mazināšana.

Baltijas valstu ministri par finansējumu lauksaimniecībai

Mālpilī notika Baltijas valstu lauksaimniecības ministru tikšanās. Amatpersonas apsprieda Latvijas, Igaunijas un Lietuvas kopīgo viedokli jautājumā par

Eiropas Savienības (ES) Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformu pēc 2013. gada. Ministri vienojās par kopīgu Igaunijas, Latvijas un Lietuvas lauksaimniecības ministru paziņojumu par galvenajiem Kopējās lauksaimniecības politikas aspektiem.

Baltijas valstu paziņojumu parakstīja zemkopības ministre Laimdota Straujuma, Igaunijas lauksaimniecības ministrs Helirs-Valdors Sēders un Lietuvas lauksaimniecības ministrs Virgilis Jukna.

Laimdota Straujuma

Kopīgajā paziņojumā Baltijas valstu lauksaimniecības ministri aicina īstenot stingru un stabilu KLP, kas spēj reaģēt uz pašreizējām un nākotnes problēmām, kā arī sasniegt atjaunotās KLP mērķus. Ministru ieskatā ir svarīgi pieņemt līdzsvarotu KLP budžetu. "Mūsu skatījumā finansējuma samazinājums KLP pamatots situācijā, kad lauksaimniekus smagi ietekmē augstās ražošanas resursu izmaksas un ievērojamā tirgus nepastāvība," teikts paziņojumā.

Zemnieki cīnās par tiešmaksājumiem iesaista kori un hēlikopteru

Cīņā par godīgiem Eiropas Savienības tiešmaksājumiem Baltijas lauksaimnieki paredzēja iesaistīt gan zemnieku kori, gan hēlikopteru, no kurā tika filmēta lauksaimnieku akcija - ugunskuris *Baltijas ceļš*.

Ugunskuris *Baltijas ceļš* risinājis 5. februārī, kad no pulksten 17 līdz 18 maģistrāles *Via Baltica* pievadceļos Latvijas teritorijā liesmoja 400 lauksaimnieku sakurti uguns kuri. Baltijas lauksaimnieki rīkotās akcijas mērķis ir pievērst Eiropas valstu vadītāju uzmanību un vēleiz atgādināt, ka, lemjot par nākamo daudzgadu budžetu, ir jābūt vienotiem un budžetam jābūt spējīgam sildīt atpalikušo ES reģionu ekonomiku - tādām, kas mazina atšķirīgo tiešmaksājumu līmeni starp dažādu valstu zemniekiem un dod ieguldījumu infrastruktūru attīstībā.

Unikālais koris, kurā apvienojušies Latvijas amatieņu kopās dziedoši zemnieki, ceturtdien, 7. februārī, devās uz Briseli, kur kopīgi ar Lietuvas un Igaunijas

dziedošajiem zemniekiem piedalījās jau ceturtajā kopīgajā protesta akcijā Eiropadomes norises laikā. Akcijas laikā Baltijas valstu teju 100 zemnieki vienojās kopīgās dziesmās koncertā, kas norisinājās netālu no Eiropadomes ēkas, lai mudinātu ikvienu Briseles ierēdni, pilsētas viesi, gaļamgājēju un mūzikas baudītāju simboliski atbalstīt ES budžetu ar savu ziedojumu lielajā ES budžeta cepurē, ko sagatavojuši lauksaimnieki.

Vēstniecībā viesojas Amerikas Arhitektu institūts

Latvijas vēstniecību Vašingtonā 26. janvārī apmeklēja ap piecdesmit arhitektu un mākslas interesentu no Amerikas Arhitektu institūta (*The American Institute of Architects*), lai uzzinātu vairāk par Latvijas arhitektūru un vēstniecības māju - vēsturisko Alises Paikas Bārnijas ēku (*Alice Pike Barney Studio House*).

Uzsākot sadarbību ar institūtu, apmeklētājiem bija iespēja uzzināt vēstniecības ēkas vēsturi un tās interesanto lomu Vašingtonas kultūras dzīvē. Viesi ar interesi noskatījās Rīgas pilsētas arhitektu biroja filmas par Rīgas rajonu plānojumu struktūru, koka arhitektūru un jūgendstilu pilsētas arhitektūrā, kā arī ieguva ziņas par aktuālajiem arhitektūras projektiem un drīzumā plānotajiem kultūras notikumiem Latvijā.

Latvijas prezidentūra ES varētu izmaksāt 50 miljonus latu

Latvija vēlas veidot efektīvu un spēcīgu prezidentūru Eiropas Savienības (ES) Padomē, un tās kopējie izdevumi patlaban tiek lēsti ap 50 miljoni latu, intervijā aģentūrai LETA sacīja Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretārieta direktore Inga Skujiņa.

"Mēs esam aptuvenos aprēķinus veikuši. Protams, precīzus skaitļus mēs zināsim tikai pēc prezidentūras, bet es gribētu, lai mēs būtu "efektīvo valstu galā", lai mēs līdzinātos, piemēram, dāņiem. Tas nozīmē, ka mēs varētu tērēt aptuveni 50 miljonus latu," teica Skujiņa.

Viņa skaidroja, ka vēl pirms pieciem gadiem prezidējošās valstis bijušas gatavas tērēt pat pāri simtam miljonu eiro, taču tagad tendence esot pilnīgi pretēja. "Valstis meklē un skatās, kā prezidentūru veidot maksimāli efektīvu un tomēr spēcīgu."

Latviju oficiāli uzaicina par goda viesi

Latvijas vēstniece Beļģijā Lelde Lice-Līcīte (*attēlā*) piedalījās Antverpenes starptautiskās brīvdieņu tūrisma izstādes *Vakantiesalon Vlaanderen* oficiālajā atklāšanā.

Ievērojot Latvijas kā tūrisma galamērķa pieaugošo popularitāti Beļģijā, kā arī divus tuvojošos Latvijas pazīstamībai svarīgus notikumus - Rīga - Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014. gadā un Latvijas prezidentūra ES Padomē 2015. gadā, izstādes rīkotāji oficiāli uzaicināja Latviju būt par goda viesi 2014. gada izstādē. Šogad goda viesu statuss tūrisma Indijai, savukārt 2012. gadā goda viesi bija Nīderlande un Malaizija. Valsts goda viesu statuss nodrošina ievērojamu plašsaziņas līdzekļu publicitāti gan pirms izstādes, gan izstādes laikā. Izstādes atklāšanā, kurā plaši tika prezentētas tūrisma iespējas Indijā, piedalījās vairāk nekā 40 plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

Atklāts Indijas vīzu centrs

Indijas vēstniece Banašri Boses Harisone un Ārlietu ministrijas (ĀM) valsts sekretārs Andris Teikmanis (*attēlā*) atklāja Indijas vīzu centru.

Indijas vīzu centrs atrodas Rīgā, Mēllūžu ielā 1C-1, un tajā varēs noformēt vīzu pieteikumus, kuri tālāk ar kurjērpastu tiks nogādāti Indijas vēstniecībā Stokholmā vīzas izsniegšanai.

Izsakot atzinību par Indijas valdības lēmumu atvērt Rīgā vīzu centru, Teikmanis uzsvera, ka divpusējo attiecību neatņemama sastāvdaļa ir sadarbība politikā un ekonomikā. Atzinību ir pelnījuši arī Indijas vēstnieki par aktīvo darbību, veicinot divpusējo kultūras saikni. Potenciāls ir abu valstu sadarbībai izglītības jomā, gan piesaistot indiešu studentus mācībām Latvijas augstskolās, gan arī pašu augstskolu starpā.

Valsts sekretārs uzsvera, ka attiecību turpmākai stiprināšanai un padziļināšanai Latvija jau drīzā nākotnē paredz atvērt vēstniecību Deli.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvija Eiropas Parlamentā var zaudēt vienu deputāta vietu

No Latvijas patlaban Eiropas Parlamentā (EP) ievēlēti deviņi deputāti, taču šis skaits jaunajā parlamenta sasaukumā no 2014. līdz 2019. gadam varētu sarukt līdz astoņiem eiroparlamentāriem. Lisabonas līgums paredz, ka EP jābūt 751 deputātam. Pašlaik EP strādā 754 deputāti, bet pēc šā gada jūlijā gaidāmās Chorvātijas pievienošanās Eiropas Savienībai (ES) eiroparlamentāriešu skaits sasnies 766. Pēc 2014. gada, kad gaidāmas EP vēlēšanas, deputātu skaits EP tāpēc ir jāmazina līdz Lisabonas līgumā noteiktajam, skaidroja preses pārstāve parlamentā Agnese Krivade.

Latvijas deputāti Eiropas Parlamentā gatavo priekšlikumus, lai Latvijai un vēl vairākām ES dalībvalstīm līdz ar plānoto Chorvātijas uzņemšanu ES sastāvā netiktu samazināts EP deputātu skaits, aģentūrai BNS pastāstīja eiroparlamentārietis Krišjānis Kariņš.

Briselē atgādinās Latvijas intereses

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs piedalīsies Eiropas Savienības (ES) Vispārējo lietu padomes sanāksmē Briselē. Tās darba kārtības būtiskākais jautājums ir gatavošanās plānotajai Eiropas padomes sanāksmei, kuŗas laikā iecerēta valstu un valdību vadītāju vienošanās par ES daudzgadu budžetu 2014. - 2020. gadam. Sanāksmē paredzēta arī diskusija par ES tirdzniecības un ārpolitikas jautājumiem.

Apstiprina reemigrācijas plānu

Valdība uzklaušija un bez papildu jautājumiem atbalstīja Ekonomikas ministrijas (EM) sagatavoto informatīvo ziņojumu par reemigrācijas atbalsta pasākumiem. Par finansējumu no valsts budžeta to izpildīšanai ministri lems vēlāk, kad būs tapusi plāna galīgā versija periodam līdz 2016. gadam.

Pēc ekonomikas ministra Daniela Pavļuta iniciatīvas izstrādātais reemigrācijas atbalsta pasākumu plāns paredz astoņus rīcības virzienus nākamajiem trim gadiem. Saskaņā ar EM sniegto informāciju no 2000. līdz 2011. gadam Latvijā iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 300 tūkstošiem, tostarp 213 tūkstoši emigrējuši. Ministrija prognozē, ka līdz 2030. gadam varētu veidoties 120 tūkstoši brīvu darba vietas.

Savukārt Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta 2011. gadā sakopotie dati par Latvijas valstspiederīgo skaitu ārvalstīs liecina, ka Latvijas diasporas lielums pasaulē varētu būt 350 - 400 tūkstoši cilvēku.

Pilzenē fotoizstāde „Latvijas Dziesmu un Deju svētku brīnums”

Pilzenes Mūzikas namā Latvijas vēstniecības Čehijā pārstāvis Jānis Kalva, kā arī organizācijas „Pilzene - 2015” biroja

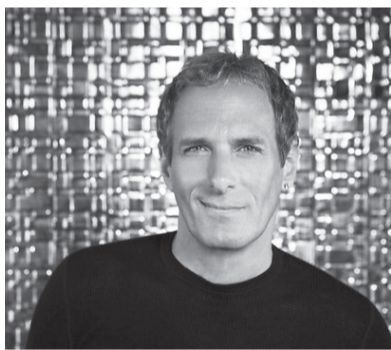
Programmas projektu nodaļas vadītāja Monika Behna ar uzrunu atklāja izstādi „Latvijas Dziesmu un Deju svētku brīnums”.

Vēstniecība Čehijā rīko izstādi sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru un organizāciju „Pilzene - 2015”. Izstādē ir viens no vēstniecības kultūras un izglītības pasākumiem, kuŗu mērķi ir veicināt sadarbību starp Rīgu - 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu un Pilzeni - 2015. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu, kā arī informēt par Rīgu un Latvijas kultūru un tradīcijām.

Ekspozīcija parāda citām Eiropas tautām tradicionālās kultūras vērtības, ar kuŗām ir pazīstama un lepojas visa Latvija. Izstādē Pilzenē būs apskatāma līdz 28. februārim.

Rīgā koncertēs dziedātājs Maikls Boltons

12. maijā *Arēnā Rīga* koncertēs amerikāņu dziedātājs un komponists Maikls Boltons (*Michael Bolton*), informējuši koncerta rīkotāji *Makroconcert*.

Boltons izdevis 18 solo albumus, kas pārdoti vairāk nekā 53 miljonus kopiju visā pasaulē. Viņš izpelnījies savu zvaigzni Holivudas slavas alejā, četras *Grammy* nominācijas un divas *Grammy* balvas, kā arī vairākkārt iekļauts žurnāla *People* pasaules pievilcīgāko vīriešu sarakstā. Liriskās balss īpašnieka repertuārā dominē milas balādes.

Arpus mūzikālās karjēras Boltons daudz laika veltī labdarībai un jau 20 gadus vada savu fondu, kas rūpējas par nelaimē noņākušām sievietēm un bērniem. Šis būs pirmais Boltona koncerts Rīgā, bet iepriekš viņš Latvijā viesojies, uzstājoties vienā no jauno atskaņotāju konkursa *Jaunais vilnis* koncertiem Dzintaros.

Izdota grāmata “Igaunijas latvieši”

Somu institūtā Tallinā ar Latvijas vēstniecības Igaunijā atbalstu notika grāmatas “Igaunijas latvieši” atvēršanas svētki. Grāmata ir pirmais šāda veida darbs par latviešiem Igaunijā un ir domāta plašam interesentu lokam. To publicējusi izdevniecība *Nornberg & Co*, un tās autore Marjo Mela bijusi ilggadēja Somijas Jaņa Rozentāla biedrības vadītāja.

No kreisās: Kārlis Eichenbaums, Marjo Mela, Ināra Eichenbauma.

Foto: Latvijas vēstniecība Igaunijā

Grāmata sniedz pārskatu par latviešiem Igaunijā. Tajā iekļauti interesanti statistikas materiāli, kas sakopoti dažādos laika posmos. Interesantas ir vairākas Igaunijā studējošo latviešu studentu biografijas. Uzmanību saista arī fotografijas par Valku un Valgu, kā arī materiāli no Igaunijas Filmu archīva kolekcijas. Aprakstā iekļauta arī informācija par situāciju mūsdienās, latviešu un igauņu kultūras cilvēku mijiedarbību un aktivitātēm.

Grāmatas atvēršanas svētkus apmeklēja Latvijas vēstnieks Igaunijā Kārlis Eichenbaums un Igaunijā dzīvojošie latvieši. Eichenbaums ar īsu uzrunu sveica klātesošos Marjo Melas grāmatas “Igaunijas latvieši” (*Marjo Mela "Eesti lätlased"*) atvēršanas svētkos.

Limbažu Lilitas sudraba veiksmē skaistumkonkursā

Limbažu novada pašvaldība sveica limbažnieci Lilitu Siliņu (48), kas veiksmīgi startējusi vecmāmiņu skaistumkonkursā *Mrs. Grandma Universe 2013* Bulgārijā, iegūstot titulus *Grandma Globe* un *Grandma Star*.

Titulētā vecmāmiņa (pa kr.) atzīst, ka vēl neesot aptvērusi gūtos panākumus. Attēlā: blakus Mrs. Grandma Universe 2013 uzvarētājai - omītei no Gvatemalas

Lilitas dalību konkursā Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā novada pašvaldība atbalstījusi, sedzot transporta izdevumus. Konkurssā viņa demonstrēja latviešu tautastērpu, kas saņemts no deju kopas “Jampadracis”, savukārt talantu konkursā dziedāja Endrū Loida Vēbera “Rekviēmu”, kuŗa sagatavošanā palīdzējusi pazīstamā operdziedātāja Sonora Vaice. Tagad Limbažu pilsēta var lepoties ar uzsaukumu “Sudraba pilsētai - sudraba kronis!”. Sudrabs ir tāds kā neoficiāls Limbažu zīmols, jo pērn tur atklāts sudraba mūzejs, bet māksliniekam Auzeram Limbažos ir sava darbnīca, kur jaunlaulātie veido sudraba koku, paši darinot kādu sudraba dekorīnu.

Rīgā būs aplūkojama starptautiska digitālās mākslas izstāde

Rīgā, grāmatnīcā *Robert's Books*, no 8. līdz 10. februārim apskatāma pasaules līmeņa digitālās mākslas izstāde, ko organizē Londonas *Lumen Prize*. Izstādē tiek demonstrēti 50 labākie konkurstantu darbi.

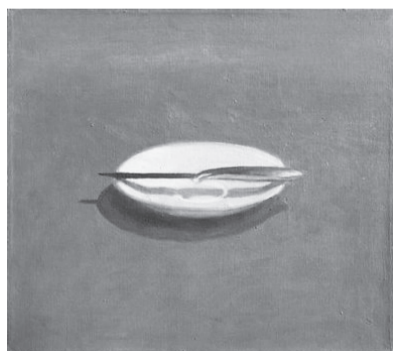
22. janvārī šī izstāde tika atklāta Londonā, un pēc viesošanās Rīgā tā ceļos uz Šanhaju, Honkongu un Kārdifu Velsā.

Lumen Prize ir šobrīd vienīgā digitālās mākslas balva pasaulē. Visi mākslas darbi radīti digitālā formātā - ar datoru, viedtālruni vai planšetdatoru. Šogad notiek pirmais *Lumen Prize* konkurss, kuŗā bija pieteikti vairāk nekā 500 darbi no 33 pasaules valstīm. Starp 50 labākajiem darbiem izvēlēti arī latviešu grafiķes Evas Līlienfeldes darbs *In Silence*. Diskusijas laikā viņa sniegs arī komentāru par digitālās mākslas žanru.

Latviešu izcelsmes gleznotājas darbu novērtē par 500 tūkstošiem dolaru

Latviešu izcelsmes amerikāņu modernistes **Vijas Celmiņš** glezna *Untitled (Knife and Dish)* (1964) novērtēta par 300 līdz 500 tūkstošiem ASV dolaru, rakstīts ārvalstu presē. Glezna Losandželosas modernās mākslas izsolē tiks piedāvāta šī gada maijā.

Vijas Celmiņš darbu izsolei piedāvā kāds pāris, kas vēlējas palikt anonīms. Glezna gandrīz 50 gadus karājusies viņu virtuvē. Savulaik tā nopirkta no pašas mākslinieces lētāk nekā par 100 dolariem.

Gleznā *Untitled (Knife and Dish)*, kas ir viens no agrīnajiem pazīstamās mākslinieces darbiem, uz pelēki brūna fona redzams nazis uz balta šķīvja (*attēlā*). Mākslinieces citi šī perioda darbi, kas tapuši, viņai dzīvojot Venisbīcā, Losandželosā, šobrīd atrodas daudzu pazīstamu modernās mākslas mūzeju kolekcijās.

Par šo darbu Vija Celmiņš teikusi, ka tā ir šķiršanās no aizraušānās ar abstrakto ekspresionismu un tā ietekmēm.

Vija Celmiņš ir latviešu izcelsmes amerikāņu abstraktā realisma pārstāve - gleznotāja, grafiķe un instalāciju māksli-

niece. Dzimusi Rīgā 1938. gadā. Otrā pasaules kara laikā kopā ar vecākiem izceļojusi uz Vāciju un vēlāk ASV. Celmiņš pārstāv Losandželosas 1960. gadu mākslinieku paaudzi.

Vija Celmiņš

“Mākslas pasaules atzinību autore guvusi ar monochromatisko foto imitāciju gleznu un zīmējumu seriju, kuŗos attēlojusi zvaigžņotas debess laukus un tuksneša smilts studijas, atveidojot ikkatru smilšu graudu un oli tā paredzētajā vietā. Lai izprastu ūdens raksturu un viņu uzbūvi, māksliniece, izmantojot fotoattēlos fiksēto okeana modeli, rada pirmās gleznas un zīmējumus, kuŗos redzama vienīgi ūdens virsma,” par Viju Celmiņš rakstījis portālā *artteritory.com*.

Sākta filmas „Melānijas chronika” filmēšana

Zilupes novada Pasienes pagastā uzsākta filmas „Melānijas chronika” uzņemšana. Filma veidota pēc rakstnieces Melānijas Vanagas autobiogrāfijas „Veļupes krastā” motīviem. Pasienes pagastā uzbūvētas barakas, kādās Sibīrijā mita izsūtītie latvieši. Tā būs pirmā Latvijā uzņemta spēlfilma, kas vēstīs par staļinisma represijām un Baltijas tautu deportācijām.

Skats no Viestura Kairiša topošās filmas “Melānijas chronika”

Cik Anglijā ir latviešu?

Lielbritānijas daļās Anglijā un Velsā 0,1% iedzīvotāju jeb 31 523 cilvēki par savu pirmo valodu tautskaitē norādījuši latviešu valodu, liecina publiskotie Lielbritānijas Nacionālā statistikas dienesta dati.

Galvaspilsētā Londonā, kur 22% tautskaites dalībnieku atzina, ka viņu pirmā valoda nav angļu valoda, 4452 cilvēki apliecināja, ka viņiem tā ir latviešu valoda. Piterboro latviešu valodu par savu pirmo norādīja 1098 cilvēki, bet Bostonā tādu bija 1104. Lietuviešu valodu par savu pirmo valodu norādījuši 85 469 Anglijas un Velsas iedzīvotāji, savukārt igauņu valodu par savu pirmo valodu tautskaitē atzinuši 3398 cilvēki.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Maskavas dilemma: lēts darbaspēks = izretināts krieviskums

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Krievijas pamat- tauta pamazām iz- mirst: mirstība jo- projām pārsniedz dzimstību, arvien lielāks viriešu pro- cents nodzēras, un viņu vidējais mūža ilgums - kādi 55 gadi. Pamesto, tukšo sādžu skaits sniedzas tūkstošos, un izblīdušajās lielpilsētās lielkrievi nemaz nestrādā, kā- pāties "melnajos" darbos, ja pie rokas ir, teiksim, tadžiki no Vi- dusāzijas, kas par nieka grašiem gatavi rauties no rītausmas līdz vēlai naktij, lai varētu atļūcināt mazliet naudas izsalkušajām ģi- menēm Ferganas ielejā vai Pa- mira kalnu pakājē.

Tā dēvēto viesstrādnieku īpat- svars Krievijā ir lielāks nekā Vā-

cijā ar tās turkiem. Pēc oficiā- liem datiem, Krievijas Federācijā pastāvīgi uzturas 9,5 miljoni "ārzemnieku" - galvenokārt mig- ranti no pēcpadomju telpas, ku- riem ir par suverēnām valstīm kļuvuši, bijušie PSRS republiku pasēs. Ja skaita arī nelegālos ie- ceļotājus, šo migrantu skaits sa- sniedz 12 miljonus.

Maskavā izstrādāts plāns "Stra- tēģija-2020": šie plānotāji spriež, ka nepieciešams "izlīdzināt de- mografisko bilanci", jo darba- spēka trūkums ir akūts, un līdz 2015. gadam Krievijai būtu jā- uzņem vēl septiņi miljoni vies- strādnieku tikai no Vidusāzijas vien - no Kirgizstānas 800 000, Tadžikistānas 1,6 miljoni, Uzbek- istānas - četri miljoni, Turkmē- nistānas - 700 000.

Globalizācijas problēmu insti- tūta direktors Mičails Deļagins šai sakarā brīdina: ja migrantu skaits joprojām augs, "Krieviju piemeklēs Kosovas liktenis".

Maskavas iedzīvotāju skaits tu- vojas 15 miljoniem, un pilsētas ielās un pazemja vagonos mel- nīgsnējās nekrievu sejas kļūst ie- rastas, un Maskavas lielvecākais Sobjaņins liek drukāt instrukcijas, ku- rās migranti tiek aicināti respektēt krievu dzīves veidu, netroksnot un nekaut aunus namu sētās.

Lielas problēmas rada ne tik daudz viesstrādnieki no Vidus- āzijas, cik migranti no Kaukaza; to vidū ir ne mazums Krievijas pavalstnieku (no Čečenijas, Da- gestānas) - ne reizi vien Sarkano laukumu svētdienās piepilda kau- kaziešu bars, dancojot ugunīgo

"lezginku", un kā nelūgti viesi tad jūtas Maskavā dzimušie krievi...

Tadžiki, kas pelna skopo iztiku, strādājot par betonētājiem vai sētniekiem, uzvedas klusāk, bet viņi "nosit cenu" darba tirgū, jo ir gatavi strādāt par algu, ku- ra ir trīs līdz četras reizes mazāka nekā minimums, kas apmierinātu "iedzimto" maskavieti.

Tikmēr Krievijas Valsts dome gatavojas pieņemt likumu, kas atvieglotu Krievijas Federācijas pavalstniecības piešķiršanu t.s. tautiešiem (*sootečestvenniki*), kas būtu gatavi "repatriēties", apmez- damies (nosacīti etniskajā) tēv- zemē. Šai kategorijā ieskaitāmi "visi bijušie PSRS pavalstnieki un viņu pēcnācēji".

Latvijā mītošo krievvalodīgo vidū potenciālo "repatriantu" ir

diezgan maz: pārsvarā tie ir tādi, ku- riem tik dzīvot demokratis- kajā Latvijas Republikā, zākājot "valdošos etnokratus".

Vairāki Maskavas eksperti ir nobažījušies sakarā ar jaunajiem pavalstniecības piešķiršanas at- vieglotajiem: ja nu Krievijas pasēs masveidā iegūs tie paši tadžiki un uzbeki? Āķis te ir tāds, ka piešķirt privilēģijas tikai krievu tautības "repatriantiem" neatbilstu politiskajam. Šie eksperti labprāt atsauca uz Izraēlas, Armēnijas, Polijas un Ungārijas pozitīvo pieredzi, pie- šķirot atvieglotumus uz etniskās izcelsmes pamata.

Taču Krievijai draud demogra- fiskā katastrofa - kur ņemt cil- vēkus? Kā darbaspēks "visi labi".

Franks Gordons

EIRO KAISLĪBAS

Saeima 31. jan- vāri kā steidzamu galīgajā lasījumā pieņēma likumu par eiro ievieša- nas kārtību. Kā zināms, Latvija

kļūva par Eiropas Savienības (ES) dalībvalsti 2004. gada 1. maijā pēc referendumā, ku- rš notika 2003. gada 20. sep- tembrī un ku- rā par iestāšanos ES nobalsoja 676 700 jeb 66,97 procenti Latvijas pavalstnieku. Iestāšanās līgums paredz, ka Lat- vijā tiks ieviests eiro, kad tā at- bildīs vairākiem ekonomiskiem jeb t.s. Māstrichtas kritērijiem. Šobrīd Latvija šos kritērijus ir izpildījusi, eiro ieviešanas likums ir pieņemts, un no nākamā gada 1. janvāra mums vajadzētu būt eirozonā. Tomēr ir sarosījušies eiro pretinieki. Zaļo un Zemnie- ku savienības 11. Saeimas depu- tāte Iveta Grigule ir kļuvusi par tādu kā karognesēju šajā ciņā un sola savākt nepieciešamos 34 Saeimas deputātu parakstus, lai par eiro ieviešanu varētu rī- kot referendumu. Interesanti, ka *Saskaņas centrs*, ku- rš nepavisam negrib eiro, kas Latviju vēl vairāk attālinātu no Kremļa sienām, šo- reiz ļauj visus ciņas laurus plūkt Grigulei. Laikam jau tāpēc, ka latviešu vēlētajiem latvietei tic vai- rāk...

Kāpēc eiro pretinieku ieska- tā ir vajadzīgs referendums, un kāpēc eiro varbūt pašlaik vis- pār nav vajadzīgs? Protams, tiek sacīts, ka referendums - tas būtu tikai demokrātiski, un tautai pa- šai jālemj, vai tā grib eiro. Uz at- gādinājumu, ka, balsojot par ie- stāšanos ES, mēs esam balsojuši arī par eiro, jo tas taču bija ie- rakstīts iestāšanās līgumā, - atbil- de skan, ka pavalstnieki gan no- balsojuši par eiro, bet nav no- balsojuši par datumu, kad eiro jāievieš, un, ka eiro ieviešana, ļoti iespējams, ir jāatliek. Atklāti sa- kot, referendums ir eiro preti- nieku pēdējā cerība, ka tas netiks ieviests, jo sabiedrība svārstās,

eiro atbalstītāju un noliedzēju ir aptuveni vienāds skaits, ik pa brīdim vieniem vai otriem ņe- mot virsroku.

Ja neiedziļinās visās detaļās, tad var vienkāršoti teikt, ka pret eiro daudzi ir tāpēc, ka krīze Ei- ropā vēl nav pārvarēta un ir ba- žas, ka šī valūta varbūt var sa- brukt un ka mēs pievienosimies brūkošai sistēmai. Turklāt dau- dzi uztraucas arī par to, ka esam nabadzīgi, bet, iestājoties eiro- zonā, mums ļoti daudz būs jā- maksā, lai atbalstītu valstis, ku- rām klājas pavisam plāni, - Grie- ķiju, Spāniju, Portugāli, varbūt arī vēl kādu valsti. Grigule un viņas domubiedri runā par mil- jardiem un apgalvo, ka nav pa- mata Ministru prezidenta skaid- rojumam, ka par tādām sum- mām nav runas un ka galu galā Eiropa arī mūs grūtā brīdī ir atbalstījusi.

Klāt tiek „piemestas” arī emo- cijas par latu, par Latvijas neat- karību un tās simboliem. Gri- gule publiskā vēstulē raksta: „At- jaunotajā Latvijā kopā ar latu jau ir uzaugusi viena paaudze. Viņi ir auguši, klausoties vecvecāku stāstus par brīvvalsti un ciņām, par sudraba pieclatnieku, kas ti- ka nodots no paaudzes paaudzei kā svēts talismans, dārgums un piemiņa par tiem tālajiem, drā- matiskajiem laikiem. Domājot par Latvijas valstiskuma simbo- liem, mēs domājam par karogu, himnu, latviešu valodu un arī par savu latu. Šobrīd mūs spiež atteikties no lata. Paraudzīsimies tālākā nākotnē. No kā tad Eiropas birokrati un pašu vietvaldiši mūs aicinās atteikties rīt vai par- rīt? Varbūt no mūsu karoga, himnas vai valodas? Un, lai tā nenotiktu, mums šodien ir jāce- ļas un jāaizstāv savs LATS, jāaiz- stāv tāpat, kā pirms gada februā- ra spelgoņā mēs aizstāvējām sa- vu valodu referendumā.”

Eiro noliedzēji tādā apgalvo, ka ir sliktā Eiropa, sliktais Dom- brovskis ar visu valdību un ir vismaz daļa sliktās Saeimas, ku- ras

sapnis ir iznīcināt Latviju, un to var izdarīt, ieviešot eiro. Vēl eiro noliedzēji apgalvo, ka pēc pārejas uz eiro ļoti celsies cenas un nabadzīgajiem Latvijas iedzī- votājiem nauda būs vēl ma- zāk, bet maizes riecens - vēl plānāks. Savukārt starp eiro at- balstītājiem ir arī daudzi Latvi- jas uzņēmēji, un viņi ieskatā ie- stāšanās eirozonā samazinās iz- devumus, kas tagad rodas arī valūtas konvertēšanas procesā, ka palielināsies investīcijas un mēs varēsim sēdēt pie viena gal- da ar eirozonas valstīm, kad tiks lemti dažādi Eiropas finanču politikas jautājumi.

Nesen sarunā ar *Nordea* ban- kas vecāko ekonomistu **Andri Strazdu** vaicāju par Latvijas pie- vienošanos eirozonai, par ieguvumiem un zaudējumiem. Eko- nomists atbildēja, ka eiro, pro- tams, nav brīnumlīdzeklis, tā nav sudraba lode, ar ku- ru no- beigt „ļautos garus”, tomēr tas būtu vajadzīgs. „Jā, mums būs vairāki **ieguvumi**. Pirmkārt, tas, ko es nosauktu par nereducējamu jeb nezaudējamo minimu- mu, ko iegūsim, pievienojoties eirozonai, uzņēmumu un pri- vātpersonu līmenī, - zūd naudas maiņas izmaksas. Otrkārt, Eiropā ir veikti akadēmiski pētījumi, kas rāda, ka valstīm pēc pievie- nošanās eirozonai apjomi tirdz- niecībā ar pārējām eirozonas valstīm pieaug aptuveni par 10 - 15 procentiem. Tas nozīmē, ka pieaug arī eksports, turklāt pieaugums eksportam uz eirozo- nas valstīm negatīvi neietekmē eksportu uz valstīm ārpus eirozo- nas. Protams, tas ir ieguvums, tādējādi Latvijā ienāks papildu nauda, kas būs nopelnīta, nevis patapināta, tikai mums pašiem jāvēro, lai atkal nesamērīgi neau- dzējam importu, jāsauglabā līdz- svars. Treškārt, dažādas institū- cijas Eiropā mainās un veidojas no jauna, un labāk ir būt pie ko- pējā galda laikā, kad šīs institū- cijas veidojas, nekā noskatīties no malas. Ja ilgi skatīsimies no

malas, tad var gadīties, ka jāpie- ņem vairāk Latvijai nepatīkamu nosacījumu un mums nebūs bijis nekādu iespēju kaut ko ie- tekmēt, - piemēram, jautājumos par banku savienību, sociālās sa- vienības iedīglu veidošanos ei- rozonā vai kopējo eirozonas bu- džetu un vēl daudz kas cits. **Tomēr nevajag pārspilēt - ja gri- bam būt pavisam atklāti, tad Latvijai daudz, daudz lielāks ieguvums ir bijis un joprojām ir no iestāšanās Eiropas Savie- nībā, nekā tas ir gaidāms no pievienošanās eirozonai.**” (izcē- lums mūsu - red.)

Vaicāts par kopējo eirozonas budžetu un par to, ka daudzi domā - agrāk mūsu vietā lēma Maskava, bet tagad lems Brisele, Andris Strazds sacīja: „Gribu kļiedēt tādas bažas. Šobrīd caur Briseles budžeti, ieskaitot arī Kohēzijas fondus, tiek pārdalīts aptuveni viens procents no visas Eiropas Savienības ekonomikas apjoma. Joprojām dalībvalstu nacionālie budžeti, saskaitīti ko- pā, aptuveni 35-40 reizes pār- sniedz Briseles jeb Eiropas Savie- nības budžetu. Salīdzinājumam var paskatīties, cik naudas tiek pārdalīts caur federālo budžetu ASV. Kā zināms, ASV ir arī pa- valstu budžeti, bet caur federālo jeb centrālo budžetu tiek pārda- līti mazliet vairāk nekā 20 pro- centi no ASV ekonomikas apjoma. Ja pieņemam, ka īstenotos utopija - Eiropas Savienotās Valstis, tad visticamāk būtu cen- trālais budžets, caur ku- ru tiktu pārdalīti aptuveni 20 procenti no ekonomikas apjoma, dalībval- stis apmēram pusi no sava bu- džeta nodotu Briseles pārziņā kopējiem izdevumiem, un tad varētu runāt par kaut ko līdzīgu jūsu pieminētajam scēnārijam, ka visu lemj Brisele.

Runājot par eirozonas kopējo budžetu, patiesībā tiek domāts par virzību no viena procenta nevis uz 20 vai pat 10 procentiem no kopējā Eiropas Savienības ekonomikas apjoma, bet varbūt uz 5 procentiem no visa ekono- mikas apjoma. Šīs runas par ko-

pējo budžetu notiek ļoti augstā līmenī un ir diezgan konkrētas. Piemēram, ES prezidents van Rompejs nesen izvirzīja ideju par vienotu sociālo apdrošināša- nu eirozonā jeb, citiem vārdiem sakot, par vienotu bezdarbnieku pabalstu sistēmu eirozonā. Pro- tams, paturot prātā, ka valstis ir dažāda pirktpēja, dažāda mini- mālā algas, darba ražīgums, - pa- balsts Latvijā un Igaunijā nebūtu tik liels kā Vācijā, jo pretējā gadi- jumā daļa zemāk atvārtoto darbi- nieku droši vien izvēlētos labāk saņemt tādu bezdarbnieka pa- balstu kā Vācijā, nevis strādātu par Latvijas minimālo algu. Ie- spējams, jau pēc dažiem gadiem neliela daļa sociālās apdrošinā- šanas maksājumu tiks veikti ei- rozonas centrālajā budžetā un, piemēram, bezdarbnieku pabal- stus izmaksās no tā. Tas nozīmē- tu, piemēram, ka tad, ja mums Latvijā pēc kādiem gadiem atkal ir krīze, bezdarbnieku pabalsts būtu nevis Latvijas valdības, bet eirozonas kopējā budžeta jautā- jums.

Tāpat centrālais budžets va- rētu pārņemt nelielu, bet būtis- ku to funkciju daļu, kas ir svarī- gas kritiskos brīžos. Otra ideja ir par **banku savienību**, lai nebūtu tā, ka mums Latvijā ir, piemē- ram, problēmas ar *Parex* un tas rada milzīgas problēmas nacio- nālajai valdībai. Banku savieni- bas ietvaros bankas varētu veikt, piemēram, noguldījumu apdro- šināšanas maksājumus centrāla- jā budžetā, un, ja sistēmiskai jeb ekonomikai kopumā svarīgai bankai rastos problēmas, tās bū- tu nevis nacionālās valdības, bet gan centrālā budžeta galvassā- pes. Varētu teikt, ka eirozonas kopējais budžets darbosies kā tāds drošības lietussargs.”

Atliek cerēt, ka veselā saprāta pietiks gan politiķiem, gan pārē-jiem pavalstniekiem, jo kvēlie un histēriskie saukļi, ka eiro padarīs mūsu maciņus vēl plānākus un atņems Latvijai tiesības būt neat- karīgai valstij, var nest savus rūg- tos augļus.

Sallija Benfelde

Ar pasaules pieredzes bagāžu – uz Latviju

Financists un tautsaimnieks, Ņelnes universitātes doktors un daudzu gadu bankas līdzvadītājs Luksemburgā
Kārlis Āboliņš intervijā Ligitai Kovtunai

Kārļa Āboliņa profesionālās darbības ģeografija ir ļoti, ļoti plaša – viņš strādājis ne vien savās mītnes zemēs Vācijā un Luksemburgā, bet arī Sirijā, Lībijā, Ēģiptē, Afganistānā, Ķīnā, Krievijā. Un tas, protams, ir par pamatu arī bagātai pieredzei un plašākam skatījumam uz mūsdienu tautsaimniecību. Arī uz dzīvi Tēvzemē. Nesen Valsts prezidents Andris Bērziņš izteicās, ka Latvijai jāņem priekšzīme no Vācijas un Luksemburgas. Kāds ir Kārļa Āboliņa viedoklis?

K. Ā. Pilnīgi piekritu! Abas šīs valstis krīzes gados ir vismazāk cietušas, pat spējušas palielināt savu darbaspēku. Un, manuprāt, tas izdevies, galvenokārt balstoties uz diviem pilāriem – krājaizdevu sabiedrībām un pašvaldību bankām. Luksemburgā neviens hektars lauksaimniecības zemes, neviens vīna kalns nepieder ārvalstniekiem. Protams, arī tur darbojas zemes tirgus, taču, kolīdz kāds zemes gabals nonāk pārdošanā, to tūlīt, izmantojot pirkuma tiesības, nopērk pašvaldība, naudu aizņemoties vietējā krājaizdevu sabiedrībā vai pašvaldības bankā. Krājaizdevumu sabiedrība vai pašvaldību banka naudu iegūst, pārdojot obligācijas vāciešiem un frančiem. Luksemburgā nav neviena hektara neapstrādātas lauksaimniecības zemes. Latvija ir otra zaļākā zeme pasaulē, – kāpēc to neizmanto? Latvijas lauksaimniecības spēks šobrīd ir ekoloģiskās, bioloģiskās produkcijas ražošanā. Kāpēc Latvijai nav sava stenda Nirnbergas ekoizstādē? Pārstāvēti tikai daži uzņēmumi, piemēram, cietes rūpnīca *Aloja Starkelsen*, kas taču būtībā ir Somijas uzņēmums. Latvijā lielu potenciālu redzu dizaina un IT nozarēs.

Luksemburgā ir mainījusies līdz ar mainām Eiropas Savienībā. Valstī, kurā mutuļoja finanču dzīve, krasi samazināts banku skaits. Savulaik šī valsts bija centrs, kurā bankas nodarbojās galvenokārt ar valūtas operācijām. Kopš ir eiro, tas vairs nav aktuāli, svarīgākas ir citas nozares, piemēram, reģionālā tautsaimniecības attīstība.

Un vēl – Luksemburgā cilvēki ir iemācījušies ļoti sekmīgi sastrādāties, izvirzot mērķi, lai būtu labi visiem – savam ciematam, savai valstij. Te svešs ir princips – tavs zaudējums ir mans ieguvums. Latviešiem arī šai ziņā der mācīties.

Latvijā joprojām depunktā ir jautājums par eiro ieviešanu. Ja tu būtu Latvijas finanču ministrs, ko tu tautai teiktu, lai to pārliecinātu?

Būs lielāka drošība! Ieiešana eirozonā ir vienlīdz nozīmīgs drošības garants kā NATO. Latvijai ir jāgūst droša palāvība uz citu ES valstu atbalstu, ja rodas kāds apdraudējums.

Un nākamais solis, manuprāt, ir reģionālo valūtu ieviešana, – lai būtu mūsu pašu „kurzemnieks”, „vidzemnieks”, „zemgalietis” un „latgalietis” kā vietējie norēķinu līdzekļi, kas, protams, samaināmi pret eiro. Un, protams, pēc brīvprātības principa. Tādējādi nauda neaizplūdis prom no savas zemes

Kārlis Āboliņš Kabulas lidostā, 2005. gads

un paliks vietējās tautsaimniecības attīstībai. Vācijā ir ap 40 reģionālo valūtu.

Euro ieviešanai nav alternatīvas. To vajadzēja izdarīt jau 2008. gadā. Tad nebūtu *Parex* bankas krāha uz Latvijas iedzīvotāju rēķina.

Savulaik ministru prezidents Kalvītis solīja „septiņus treknus gadus”. Ko tu domāji, to dzirdēdams?

Kaut nu tā būtu! Bet šaubas bija lielas – Latvijā rūpniecības nozares praktiski nav, ieplūst „lēta” nauda, un Latvija taisās būt finanču centrs... Kur tad radīsies cilvēki, speciālisti, kas pratis šādā jomā strādāt?!

Nodibinājums *Livonija* tika izveidots aizvadītajā gadā Vācijā ar mērķi piesaistīt Latvijai investīcijas, ko ieguldīt galvenokārt reģionu attīstībā, tostarp krājaizdevu sabiedrību un pašvaldību banku dibināšanā, apmācībā u. c. Dibinātāji esam mēs abi ar Vācijā dzīvojošo Andreju Urdzi un ar vācu kollegām. *Livonijas* pamatkapitāls ir 100 tūkstoši eiro. Lielas cerības saistām ar to, ka nākamajās pašvaldību vēlēšanās Latvijā pie vietējās varas nāks jauni, aktīvi cilvēki, kas vairāk un prasmīgāk darbosies tautsaimniecībā, mazo un vidējo vietējo uzņēmumu ko-

Kārlis Āboliņš: “Luksemburgā cilvēki ir iemācījušies ļoti sekmīgi sastrādāties, izvirzot mērķi, lai būtu labi visiem – savam ciematam, savai valstij. Te svešs ir princips – tavs zaudējums ir mans ieguvums. Latviešiem arī šai ziņā der mācīties.”

Par lielāko vaininieku Latvijas rūpniecības sagraušānā tiek uzskatīts Godmanis...

Paskatīsimies uz šo laiku ar realitātes acīm – rūpniecība Latvijā bija PSRS „mantojums”. Cik tā bija konkurētspējīga pasaulē? Atminos, ka 1992. – 1993. gadā uz Hanoveras Mesī aizvedu VEF ražotos telefonus, vēl šo to no *Radiotechnikas* ražojumiem – cerībā, ka varbūt kāds kaut kur, piemēram, Indijā, ieinteresēs. Nu neviens! Pasaulē jau bija telefona aparāti ar taustiņiem!

Pārliecinoties palieku pie uzskata, ka Latvijā vajag attīstīt tradicionālās nozares – bioloģisko lauksaimniecību un jau minētās dizaina un tehnoloģiju izstrādes nozares, kurās esam spēcīgi.

Tu kopā ar domubiedriem esi nodibinājis apvienību *Livonija*. Kas tā tāda?

operatīvo saimniecību veidošanā un atbalstīšanā.

Ne mazāk svarīgi par investīcijām ir eksporta tirgi. Sprotamam iemeslu pēc Latvijas ražotāji lūkojas uz plašo tirgu aiz mūsu Austrumu robežām. Ko tu vari teikt, ņemot vērā savu pieredzi darbā Krievijā?

Ko varu teikt? – Būtu jau labi! Plašais Krievijas tirgus ir svarīgs, šaubu nav. Bet... Atceros, kā savulaik darbojos ar Vācijas investīciju piesaisti vienā no Krievijas visvairāk attīstītiem reģioniem, t.s. „Zelta lokā”, konkrēti tekstilrūpniecības centrā Ivanovā. Vācu lieluzņēmums (...) bija gatavs Ivanovas rūpnīcā ieguldīt ap 100 tūkstošu *doičmarku* mēnesī īpašas līnu gultasveļas ražošanai. No darījuma krievi galu galā atteicās un joprojām ražoja savus puskokvilnas divielšus kā līdz tam, jo

acīm redzami nesaskatīja savu privāto labumu. Nesaistīja arī tas, ka vācieši bija gatavi dot darbgaldus dizaina darbnīcai un citādi palīdzēt attīstīties. Un vēl kāda nianse – pulksten 11 no rīta darba sarunas bija jābeidz, jo mans Krievijas sarunu partneris ap to laiku jau bija galīgi *pillā*. Vācija nav gatava ieguldīt nedrošās investīcijās savu nodokļu maksātāju naudu. Nekur, arī Latvijā ne.

Un tomēr tu citīgi darbojies, lai savas zināšanas un sakarus ieguldītu Latvijas tautsaimniecības celšanā un populārizēšanā. Visu cieņu! 1974. gadā tu pirmo reizi ieradies Latvijā un jau līdz

gustā Beļģijas pilsētā Florefā notika 3. Pasaules latviešu jaunatnes kongress, kurā bija ap 500 dalībnieku. Kongresa ietvaros bija arī Kultūras seminārs, kurā uzstāties bija ieradušies dzejnieki Jānis Peters un Pēteris Zirņītis, kā arī kinorežisors Ivars Seleckis. Redzi, mums Vācijā bija pieredze un situācija, kādas nebija latviešiem citur pasaulē, – „diskusija” ar Austrumvāciju. To grūti saprast cilvēkiem, kas šo laiku un šos notikumus nav piedzīvojuši...

Formālos jautājumus, tostarp kongresa norises vietu Florefā pie kāda klostera, bija atbraucis sarunāt Sakaru komitejas priekšsēdis

Valdis Āboliņš

tam bijī aktīvi darbojies kopā ar tiem Rietumeiropas latviešiem, kuri meklēja kontaktus ar Latviju. Lai gan tādus apzīmēja ar vārdu *rozā*.

Kur nu „rozā” – es jau biju „sarkanais Āboliņš”! Redzi, mēs, kas bijām apvienojušies Eiropas Latviešu jaunatnes apvienībā (ELJA), spriedām, ka nedrīkst tikai pie alus kausa savā mītnes zemē runāt par brīvu Latviju, – ir kaut kas jādara! Kad Padomju Latvijā nodibināja Kultūras komiteju sakariem ar tautiešiem ārzemēs, bija „radusies” institūcija, ar kuŗu runāt un kuŗai rakstīt. Mūsu – tā sauktā ELJAs kreisā spārna jeb „jauno kreiso” (kuŗā darbojamies es, Mārtiņš Būmanis, Ojārs Rozītis u. c.) pārstāvji devāmies uz Rīgu – caur Maskavu, protams! – lai tiktos ar Latvijas cilvēkiem un vienotos par abām pusēm pieņemamu kompromisu, lai varētu tikt latviešu jaunieši no dažādām zemēm. (Mana mamma bija sevi sagatavojusi, ka dēlu vairs neredzēs... Tomēr 1989. gadā es viņu atvedu uz Latviju. Esmu atjaunojis mammas māju Brenguļos pie Valmieras, kur dzīvoju, kad esmu Latvijā.) Rezultātā 1975. gada au-

Imants Lešinskis (1978. gada rudenī pārbēga uz ASV. – *Red.*). Viņš runāja ļoti labā franču valodā, atstāja izglītota, inteligenta cilvēka iespaidu. Mūsu sarunā viņš teica: „Jūs, latviešu inteliģences pārstāvji, taču esat aizmukuši un tagad gribat, lai mēs kaut ko darītu Latvijas brīvības labā?!”

Šeit atkal gribas atgādināt Elzas Stērstes vārdus: „Visi jau nevarēja aizbraukt, visi jau nedrīkstēja aizbraukt...” Arī tavs brālis Valdis Āboliņš ir daudz darījis, lai latviešu kultūru pavirzītu aiz „dzelzs priekšvara” un parādītu Rietumiem.

Jā, Valdis sarīkoja pirmo Latvijas mākslinieku izstādi Diseldorfā. Uz to ieradās arī profesors Indulis Zariņš, ar kuŗu daudz laika pavadījām sarunās. Valdim jāpateicas arī par to, ka jau pirms neatkarības atjaunošanas Rietumbērlnē varēja strādāt māksliniece Maija Tabaka. Viņa arī iemūžināja manu brāli savā gleznā.

Ja tavs Luksemburgas kaimiņš saposts braukt uz Latviju, ko tu viņam ieteiktu apskatīt?

Pirmām kārtām Rīgu, Siguldu, Cēsi, arī Zilo ezeru zemi Latgali... Daudz ko.

JĀLAUŽ NOLEMTĪBA

Šī gada pašvaldības vēlēšanās Rīgā uz galvaspilsētas domes priekšsēža amatu kandidē trīs dāmas, un viena no viņām ir juriste, tieslietu ministra padomniece un Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes lektore **Baiba Broka**. Viņa pārstāv Nacionālo apvienību (NA) un politikā darbojas kopš 2006. gada, kad iestājās partijā TB/LNNK. Par sevi Broka stāsta, ka viņas ģimene vienmēr ir bijusi latviska, un kādā intervijā saka: „Es deju tautasdejas kopš četrus gadus vecuma, piedalījos dziesmu un deju svētkos, un tad nu šī latviskā izjūta ir gana labi norūdīta. Līdzīgi kā daudzās latviešu ģimenēs, arī mana tēva dzimtā ir bijuši latvieši patrioti – virsnieki ar saviem stāstiem un traģēdijām, un šie stāsti ir bijuši un ir neatņemama ģimenes svētku un ikdienas sastāvdaļa joprojām. Kopš bērnības manu dzīvi ir caurvījuši stāsti, kā mani senči cīnījušies par Latvijas neatkarību. Mūsu ģimenē vienmēr tika teikts: mēs, latvieši. Un es jutos lepna, ka mums ir sava valsts.”

Kāpēc piekritāt kandidēt par pilsētas galvu pašvaldības vēlēšanās Rīgā? Saskaņas centrs ir apņēmības pilns varu Latvijas galvaspilsētā paturēt savās rokās, un priekšvēlēšanu cīņā rādās būt skarba, iespējams, jums nāksies pieredzēt īstu „melno kampanju” pret sevi.

Esmu optimiste, un manā ieskatā valstij svarīgos brīžos latvieši spēj saliedēties un prot pieņemt pareizos lēmumus. Manuprāt, ir jālauž nepamatotā apziņa, ka Rīga ir nolemta *Saskaņas centram*, un es esmu gatava uzrunāt visus mūsu pilsētas iedzīvotājus, piedāvāt savu redzējumu, kā Rīgu padarīt modernu, drošu, attīstītu un draudzīgu visiem – arī ģimenēm ar bērniem. Domāju, ka man ir pietiekami daudz pieredzes, lai spētu vadīt komandu, piedāvāt risinājumus un aicināt latviešus saņemties – nākt un kļūt aktīviem.

Jūsprāt, situācija Rīgā ir tāda pati, kā bija valsti pirms referenduma par otru valsts valodu, un tāpēc ir jāsanemas. Kā jūs pārliecināsiet nevis par Ušakovu tos, kuri ir nabadzīgi un kuriem pašreizējā pilsētas galvas dotā iespēja pensionāriem un skolēniem braukt pilsētas sabiedriskajā transportā bez maksas ir ļoti svarīga? Idejas vieno, bet tad, ja bezmaksas transports nozīmē pilsētā atrast lētāko maizīti un gaļas gabaliņu, lai paēstu, cilvēki uz daudz ko sāk raudzīties citādi.

Pirmām kārtām gribu teikt, ka šis jautājums ir risināts pareizi, ir panākts sociālais atbalsts pensionāriem un ģimenēm ar bērniem un skolēniem, un tas pilnīgi saskan ar mūsu - Nacionālās apvienības redzējumu, demografijas jautājumos - par ģimeni kā prioritāti un par gados veciem cilvēkiem. Turklāt droši vien jāatgādina, ka par bezmaksas sabiedrisko transportu lēma visi Rīgas domes deputāti, ne jau tikai Ušakovs ar saviem domubiedriem. Tā ir pareiza sociālā politika, un mēs to turpināsim. Bet mans piedāvājums rīdziniekiem ir vērstis jo īpaši uz bērnu interesēm, veselību un drošību. Tikai veseli bērni, pareizs dzīvesveids un pozitīvi

Baiba Broka

paradumi ir atslēga uz veiksmīgu paaudzi, un šajā jomā pašvaldība var patiešām daudz izdarīt. Atbalsts sportam, regulārs bērnu veselības *screenings* skolu medicīnas punktos ļautu laikus identificēt iespējamās bērnu veselības problēmas, kas Latvijā kopumā ir bēdīgā stāvoklī. Latvija ir līderpozīcijā Eiropas statistikā par sirds un asinsvadu slimībām, kas ir pamats pirmslaicīgai mirstībai.

Pašvaldības uzņēmuma „Rīgas Satiksme” parādi ir lēšami desmitos miljonu latu, un jau tagad ieskanas bažas, ka pēc vēlēšanām nāksies celt biļešu cenas. Kur ņemsit naudu?

Domāju, ka ir jārunā nevis par vienu pašvaldības uzņēmumu un kā to noturēt virs ūdens, bet gan par to, kā Rīga jāpārvalda. Šobrīd Rīgas domē nenotiek saprātīga un adekvāta finanču plānošana, nav redzējuma, kā Rīgai vairot savus ienākumus un kā pelnīt. Ir diezgan viegli cilvēkiem saprotamā un taustāmā veidā piešķirt labumus, par ko visi priecājas, bet tas taču uzliek dubultu pienākumu plānot finanses ilgtermiņā. Pašreizējā Rīgas domes vadība par lielu sasniegumu daudzina to, ka mazliet ir cēlies Rīgas kredītreitings, bet patiesībā tas ir tikai pielīdzināts valsts kredītreitingam, kas nebūt nav ļoti pozitīvs un, manuprāt, nedod pamatu runāt par to, ka Rīgai vajag aizņemties.

Rīgas budžeta deficīts pašlaik ir aptuveni 52 miljoni latu, šī gada budžets jau ir plānots ar deficitu septiņu procentu apmērā, bet jāatceras, ka jau šogad sākas papildu maksājumi, lai atdotu kredītus par Dienvidu tiltu, un tas ir vēl papildu slogs budžetam. Rīgas pašvaldībai kapitāldaļas ir 23 kapitālsabiedrībās. Lai gan pašvaldības kapitālsabiedrības veic arī darbus, kas privātajam uzņēmējam nebūtu izdevīgi, bet pilsētai ir vajadzīgi, tādējādi uzņemoties noteiktu sociālu funkciju, tas nenozīmē, ka pašvaldības uzņēmumiem jāstrādā tikai ar lieliem zaudējumiem. Pašvaldības uzņēmumiem ir jāspēj strādāt tā, lai sasniegtu gan sociālos, gan saimnieciskos mērķus. Gan juridisku, gan ekonomisku jautājumu par šīm kapitālsabiedrībām un to stratēģisko pārraudzību ir vairāk nekā atbilžu.

Kā kontrolēsiet visu pašvaldības uzņēmumu saimniecisko darbību, ja kļūsit par Rīgas lielveikā? Domē arī agrāk ir bijuši mēģinājumi rūpīgi sekot naudas plūsmām, taču rezultāti bija visai bēdīgi, jo gandrīz viss apstājās, neviens nevienu vairs neuztīcēja, bet pareizie cilvēki ertajās vietās turpināja mierīgu dzīvi.

Domāju, ka šobrīd runāt par to, kā varētu būt, – tā savā ziņā ir tāda zilēšana. Rīgas domes opozīcijas deputāti ikreiz, kad mēģina iegūt informāciju par kapitālsabiedrību finanšiem, saņem noraidījumu, kas tiek aizbildināts ar komercnoslēpumu. Būdamu juriste, varu teikt, ka šāda izpratne par komercnoslēpumu nav pareiza, jo šīs kapitālsabiedrības nav privātas.

Ik pa laikam ar Rīgas domi saistās tiesībsargājošo iestāžu vizītes, skandali un pat tiesu darbi, un man tas liek domāt, ka vai nu ir trūkumi sistēmā, vai arī tā ir ļaunprātība. Trūkumus sistēmā var novērst, izstrādājot atbilstīgu metodiku par stratēģisko un operatīvo uzraudzību. Uzņēmējdarbībā mēs taču runājam par tās uzlabošanu un efektivitāti, un

tāpēc jābūt noteiktiem izmēriem kvalitātes kritērijiem. Tieši tas pats ir vajadzīgs arī pašvaldības uzņēmumos. Zinu, ka to var izdarīt, iesīkstējušo vadības stilu var mainīt, bet, ja mēs domājam, ka sistēmā neko mainīt nevar, tad ir jāpaliek mājās. Manā ieskatā mēs, nosacīti jaunā paaudze, esam gana daudz mācījušies, esam kļūdušies un pēc tam rīkojušies citādi, esam gana daudz redzējuši, un galu galā – mums ir komanda, kas grib un spēj kopā strādāt un mainīt visu uz labu.

Jūs minējat komandu un cilvēkus, kuri ir gatavi strādāt, – vai pazīstat politisko vidi un tās nežēlīgos likumus? Vai nebaidāties, ka politikas spēlētēs jūs tiksiet apmānīti?

Domāju, ka man ir pietiekama politiskā pieredze, jo no 2006. gada līdz 2009. gada vidum es biju parlamentārā sekretāre Tieslietu ministrijā. Tajā laikā mainījās trīs dažādas valdības, bija krīzes sākums, tie bija grūti laiki, vajadzēja pieņemt absolūti nepopulārus lēmumus. Parlamentārās sekretāres amatā sapratu, ko nozīmē strādāt ar citām politiskajām partijām, piedalīties koalīcijas sēdēs, frakcijas sēdēs, pārliecināt opozīcijas deputātus.

Nereti nākas dzirdēt vērtējumu, ka Rīga kļūst aizvien krieviskāka. Vai jūsprāt tas tā ir un kā padarīt galvaspilsētu latviskāku?

Tas nav vienkāršs jautājums, un tas ir ne tikai Rīgas, bet arī valsts ideoloģijas jautājums. Latviešu valoda, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, aizsardzība – līdz šim tas vairāk ir bijis sekundārs jautājums, lielāks akcents likts uz ekonomikas jautājumiem. Sava taisnība tur ir bijusi, jo ekonomika patiešām ir svarīga, bet ikviena nācija, ikviena tauta var pastāvēt vienīgi tad, ja apmierināts ir ne tikai vēders. Mēs esam sociālas būtnes, mums ir vajadzīga identitāte, piederība pie konkrētas valsts, etnosa, tradīcijām. Rīgā es šobrīd redzu, ka valoda, kultūrvēsturiskais mantojums, tradīcijas ir novirzījušās nevis otrā, bet varbūt pat trešajā vai ceturtajā vietā. Paš-

reizējā dome gandrīz par 30 procentiem samazinājusi finanšu kultūrai, amatiešu kopu atbalstam. Protams, ir iedots finanšu cēlums sabiedriskajam transportam, lai daļa iedzīvotāju varētu braukt bez maksas. Protams, kaut kam ir jāsamazina finanšu cēlums, ja grib palielināt atbalstu sociālajā jomā, bet tas diemžēl tiek atņemts kultūrai.

Jā, Rīgas dome ir atvēlējusi naudu dažādiem lieliem sarīkojumiem – Rīgas pilsētas svētkiem, Jaņu svinēšanai, bet tad ir jāraugās, kā mēs tos svētkus svinam Rīgā, ir jārunā par prioritātēm. Ja Rīgas svētku kulminācija ir krievu popgrupas koncerts, tad, manuprāt, tas nav pareizi. Es neiebilstu pret krievu kultūras iepazīšanu, bet ir nojēgumi, kam jābūt prioritāriem – un tāda ir latviešu kultūra. Rīga ir Latvijas simbols, tāpēc jāraugās, kas mums svētkos ir galvenais un kā mēs tos svinam. Patiesībā var redzēt, ka Rīgas dome daudzos jautājumos iet savu ceļu, kas atšķiras no valsts kopīgās politikas. Piemēram, integrācijas politikā latviešu valoda ir visus vienojošā valoda, bet Rīgas domē nostāja par integrāciju ir atšķirīga, tiek apsveikta divvalodība. Protams, mēs nevaram nodalīt un pretnostatīt latviešus un krievus. Ir latvieši un ir citu tautību cilvēki, kas dzīvo Latvijā un Rīgā. Citām tautībām jāzaglabā savas tradīcijas, kultūra, un tas iespēju robežās ir jāatbalsta, bet saskarsmes pamats ir latviešu valoda, jo te ir Latvija.

Sallija Benfelde

Uzzinā

Baibas Brokas izglītība: augstākā profesionālā izglītība tiesību zinātnēs – Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte.

Maģistra grāds sociālo zinātņu tiesību nozarē - Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte.

Uzņēmējdarbības vadība - Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātes Grāmatvedības institūts.

Doktorantūras studijas tiesību zinātņu nozarē - Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte (studijas joprojām turpinās).

Rīgas domes priekšsēža amata kandidātes

Inga Antāne, Reformu partija

Darbs. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra padomniece juridiskos jautājumos. Zvērināta advokāte, darbība apturēta uz valsts amatpersonas pienākumu veikšanas laiku.

Izglītība. Studējusi Humbolta universitātes Berlinē (Vācija) Juridiskajā fakultātē, kur ieguvusi maģistra grādu tiesību zinātnēs. Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē ieguvusi jurista kvalifikāciju, savukārt Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē – bakalaura grādu politikas zinātnē. Savas akadēmiskās zināšanas papildinājusi, studējot Eiropas tiesības un līgumtiesības Mīnsteres universitātes (Vācija) Juridiskajā fakultātē, kā arī dažādos semināros unursos.

Kas vajadzīgs Rīgai? Mērķis – bezmaksas sabiedriskais transports Rīgā. Pats svarīgākais ir nodrošināt labu pārvaldību Rīgā – ne tikai Rīgas domē, bet īpaši Rīgas kapitālsabiedrībās, jo pēdējā laikā notikumi liecina, ka tur ir daudz darāmā. Jārisina rīdziniekiem sasāpējuši jautājumi, no kuriem aktuālākais ir māju siltināšana.

Antāne: „Rīdziniekiem, manuprāt, ir ļoti svarīgi vispār atpūsties, un tie sarīkojumi, kas ir notikuši Rīgas krastmalā, – es tos vērtēju ļoti pozitīvi kā rīdziniece, esmu tos visus apmeklējusi – gan Ligo

svētkus, gan Jauno gadu. Esmu pārsteigta, cik cieši tur cilvēki ir saliedēti, tur nav vairs problēmu pēc tautības, ne sociālā stāvokļa. Tas ir ļoti pareizi, cilvēkiem vajag atpūsties. Vai tas ir *Jaunais vilnis* vai Ligo svētki, tie ir svētki. Nedomāju, ka priecāšanās un laimes radīšana ir kaut kas slikts, noteikti ne.”

Sarmīte Ēlerte, Vienotība

Darbs. Ministru prezidenta ārštata padomniece nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas jautājumos.

Izglītība. 2009. Vīnes Diplomātu akadēmija (brīvklaušitāja).

1983. – 1988. Maskavas Valsts Kinematogrāfijas institūts, kino kritiķe.

1975. – 1980. Latvijas Universitāte, žurnāliste.

Kas vajadzīgs Rīgai? Ir iespējama labāka Rīga, kas patlaban ir neizmantojama iespēju pilsēta. Rīgas potenciāls ļauj tai būt gudras ražošanas pilsētai, ne tikai tirgošanās centram. Būt daļai no Ziemeļu kultūralās, ekonomiskās, politiskās telpas ir Rīgas vēsturiskā, dabiskā ģeopolitiskā identitāte. Rīga nav pelnījusi būt par pēcpadomijas oligarchu izklaižu un pelēku darījumu centru. Rīgai jāklūst par jauno Ziemeļu zvaigzni.

Ēlerte: „Es tiešām nedomāju, ka *Jaunais vilnis* krastmalā ir tā identitāte, ko Rīga būtu pelnījusi.”

(Turpināts no Nr. 5)
Aija Priedīte

Agnese Cimdiņa savā pētījumā centusies noskaidrot, kā lauku saimnieki un uzņēmēji veido attīstības stratēģijas, kā viņi organizē savu ikdienu, kā dzīvo, izdzīvo un pelna, kā pielāgojas politiekonomiskajām pārmaiņām, vai un kā viņi realizē savus priekšstatus par labu dzīvi, kā izprot un stiprina ilgspējīgu attīstību savā nozarē un reģionālajā Latvijā (Eiropā) kopumā. Toties Ieva Raubiško pievērsusies šādām problēmām: kā lauku iedzīvotāju priekšstatus par labu dzīvi ietekmē un veido dzīves (sadzīves, attiecību, saimniekošanas u.c.) prakses, un, otrādi, – kā šīs prakses formē izpratni par labu dzīvi? Pētījuma gaitā Ieva Raubiško arvien vairāk uzmanības veltījusi „darbam” kā vienam no labas vai pieņemamas dzīves galvenajiem elementiem.

Agneses Cimdiņas un Ievas Raubiško pētījuma rezultāti atrodami monografijā „**Cilvēks un darbs Latvijas laukos: sociālantropoloģisks skatījums**”. Autore raksta savas grāmatas anotācijā: „Šajā empiriski bagātajā monografijā caur kultūras un sociālās

antropoloģijas prizmu niansēti aprakstītas un analizētas šodienas dzīves un darba dažādās izpausmes, iespējas un ierobežojumi Latvijas laukos. Dzīve laukos ietver gan tukšumu un sairumu, gan sociālekonomisko vitālītāti, gan bezdarbu, gan veiksmīgu saimniekošanu, gan nabadzību, gan arī jēgpilnu iztikšanu un turību. Šie ir tikai daži no aspektiem daudzslāņainajā lauku ainā, ko monografijas autorēm palīdzējuši saskatīt, izjust un izprast lauku iedzīvotāji.

Grāmatā lauku attīstības kontekstā atspoguļota laucinieku darba ikdienu un analitiski aktualizēti tādi jēdzieni kā darbs un bezdarbs, uzņēmējdarbība un inovācija, kultūra un ekonomika, saimniekošanas racionālitate un laba dzīve. Dziļāk ielūkojoties gan strādnieku un šķietamo bezdarbnieku, gan bioloģisko, pirts un citu nelielo saimniecību ikdienā, gan arī lauku attīstības speciālistu un sociālo darbinieku viedokļos, autore ļauj saskatīt un izprast līdz šim nesaredzētus, neizprastus un arī ignorētus lauku darba dzīves aspektus. Monografija balstīta uz ilglaicīgiem lauku pētījumiem Latvijas laukos no 2010. līdz 2012. gadam.”

Latvijas laukos ļoti aktuālam tematam ir pievērsusies zinātniece Dace Dzenovska savā monografijā „**Aizbraukšana un tukšums Latvijas laukos: starp zudušām un iespējamām nākotnēm**”, ko viņa pati raksturo grāmatas anotācijā šādi: „Vai un kāda veida problēma ir aizbraukšana? Kā aizbraukšana kā masveida sociāla parādība maina sociālo un politisko vidi Latvijā? Kā tā pārmaina cilvēku dzīvi, tajā skaitā pasaules uztveri un rīcību? Šajā monografijā autore skata aizbraukšanu nevis kā izolētu parādību, no kuŗas izriet politikas mērķis apturēt aizbraukšanu un pagriezt cilvēku plūsmu pretējā virzienā, bet gan kā kompleksu darbību kopumu, kuŗu analizējot uzmanība jāpievērš arī dzīvei uz vietas, tajā skaitā aizbraukšanas interpretācijai un reprezentācijai ikdienas, kā arī publiskajā un politiskajā diskursā. Balstoties uz etnografiskiem datiem, kas iegūti ar līdzdalīgā novērojuma un interviju palīdzību Latgalē un Kurzemē, monografijas nodaļas pievēršas aizbraukšanas un tukšošanās rezultātā notiekošajām pārmaiņām lauku iedzīvotāju dzīves pasaulē, kā arī šajās pārmaiņās manāmajām nā-

kotnes aprisēm. Autore aicina paplašināt problēmas formulējumu un skatīt aizbraukšanu un lauku tukšošanās pēcpadomju ekonomisko un politisko reformu kontekstā. Tāpat autore aicina pievērsties detalizētai tagadnes analīzei, jo, tikai saprotot tagadni, iespējams veidot nākotni, kuŗa dzīve ir dzīvojama arī tepat Latvijā.”

Pavisam citai, taču ļoti nozīmīgai nozarei ir pievērsies projekta ceturtais sociālantropologs Klāvs Sedlenieks, proti: „**Miermīlības kultūras izpēte: Antropoloģisks pētījums par kultūras faktoriem, kas ļauj izvairīties no konfliktiem**.” Viņš savā pētījumā jautā, cik nozīmīga pētāmajās kopienās ir miermīlīga, harmoniska uzvedība un dzīves veids, kādā veidā tiek uzturēta spēja miermīlīgi risināt konfliktus, kādas miermīlīgas konfliktu risināšanas formas tiek izmantotas, kā zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas miermīlīgai sadzīvei, tiek uzturētas un nodotas nākamajām paaudzēm?

Pētījuma rezultāti atrodami projekta „prezentācijā” žurnālā *Akadēmiskā dzīve* publicētajā rakstā „Vai Cibiņš bija lāga zēns?”

kuŗā Sedlenieks analizējis miermīlības iezīmes un potenciālu J. Poruka klasiskajā novelē “Kauja pie Knipskas”, secinot, ka nedz sabiedrība, nedz pats galvenais varonis Cibiņš nav uzskatāmi par miermīlīgiem. Projekta rakstu krājumā publicētajā rakstā Sedlenieks izstrādājis “valsts kabatu” jeb “tukšumu” jēdzienu, skaidrojot faktu, ka dažos lauku apgabalos valsts faktiski nepastāv ar pielāgošanos nemitīgi mainīgajai valsts sistēmai. Savukārt rakstā, kas iesniegts *Journal of Baltic Studies* speciālizdevumā, Sedlenieks vēstī, ka pētāmajā lauku apvidū (rakstos dēvēta par Mierpili) pastāv vēsturiski izveidojies uzskatu komplekss, kas uzsvē savstarpējas sadarbības un miermīlīgas konfliktu risināšanas nepieciešamību. Mierpils iedzīvotāji cildina tieši tās īpašības, kas ļauj cilvēkiem savstarpēji labāk sadarboties (vārda turēšana, godīgums, taisnīgums), bet izvairās no vērtībām, kas uzsvē sacensību un konkurēšanu. Pretēji citām vietām Latvijā Mierpili cilvēki arī labprātāk izmanto līdzbiedru palīdzību ieilgušu konfliktu risināšanā.

(Turpinājums sekos)

(Turpināts no Nr. 5)
Aleksandrs Gārša

Skolā jāiet, jāmacās Atmiņu stāsts

Šaušalas vienmēr pārgāja pār kauliem, kad vēlāk, uz skolu ejot, ik dienas iznāca iet garām „stūrī mājai”, kuŗas pagrabos, kā man toreiz stāstīja, šausmīgi mocīti un nonāvēti tik daudzi latvieši.

Agrie gadiņi ar bērības jaukāko un bezrūpīgāko posmu Latvijas brīvības laikā gan vairs neatgriezās, jo bija pienācis pirmsskolas vecums. Šausmīgi negribēju iet skolā. Nez vai tāpēc vai citu iemeslu pēc vecāki sarunāja mājskolotāju. Sākumā viņa nāca uz mūsu mājām, vēlāk man bija jāiet uz viņas dzīvokli Dzirnau ielā. Manai brīvībai un bezbēdībai pienāca gals. Mēģināju rakstīt ar abām rokām pārmaiņus. To neļāva. Teica, ka „civilizēti bērni” tā nedarot. Tā nu iznāca ar labo vien darboties. Tomēr laikam tāpēc, ka māte bija ārste, biju iemantojis ārsta rokrakstu, un glīta rakstība man kā nepadevās, tā nepadevās. Vēlāk skolā no tā cieta manas glītrakstīšanas atzīmes.

Kārļos, pie Amatas klintīm, 1939. gads

dējā gadā. No „parauga” tur maz kas bija palicis pāri. Tomēr skola bija laba, un mani iedabūja rīta maiņā. Kuŗa apstākļos telpu trūka un pamatskolēni dabūja mācīties divās – rīta un pēcpusdienas maiņās. Otrajā skolas klasē nonācu, kad otrais mācību gads jau bija pusē. Atceros, ka mežonīgi, pat sāpīgi sala kājas – biežās vilnas zekķes un papiros tītas, ziemas zābaciņos; arī roku pirksti ar višiem vilnas dūraiņiem.

Laikam nebiju īsti ziemas salam piemērots. Vecāki smējās, ka stārķis nav varējis līdz Brazīlijai aizlidot un nometis mani pa ceļam aukstajā Rīgas ziemā. Ar visu vācu okupāciju un kuŗu skolas telpas tomēr bija siltas un skola Stabu un Skolas ielas stūrī jau atradās tikai dažus pilsētas kvartālus no mājām.

Grūti bija pēkšņi iejusties skolas disciplinā, un domu gājiens stundās bieži aizslidēja citā, skolotājiem nepieņemamā virzienā. Tā nu reizēm iznāca nedzirdēt skolotāju jautājumus vai norādījumus. Tad tiku izsaukts klases priekšā un nostādīnāts stūrī. Citi skolēni mani arī nerroja, kad pāris reizes nedēļā pēc skolas nācās doties uz speciālām vācu valodas klasēm pie tās pašas bērnodārza skolotājas Merķeļa ielā. Kaut kā nebūt skolas gads pagāja, un pienāca atkal ilgi gaidītais pavasaris.

Agrā pavasarī tēvs svētdienās veda mani garā pastaigā. Cik atceros, tā sākās no Ilģuciema tramvaja galapunkta, gāja garām priedēm apaugušam kalniņam ar Rīgas atbrīvotāju pieminekli Latvijas armijas karavīriem cīņās pret Bermontu.

Tālāk šoseja aizvījās pa daļēji vēl kūstoša sniega klātiem laukiem. Kur sniegs jau bija nokūsis, pie debesīm trallināja cīruļi. Vēl tagad ausis skan šo mazo putniņu sajūsmas pilnās pavasara dziesmas. Jau toreiz tēvs teica, lai atceros, ko redzu, jo nez vai ilgi vairs dzimteni man iznāks skatīt. Apbrīnoju

1942. gada 23. decembrī Rīgā

dzidri, spilgti zilās debesis, bet nevarēju saprast, kāpēc tēvs to saka. Pēc kuŗa pārgājiena pa šo šoseju, kuŗa laikam bija „Vecā Jūrmalas šoseja”, nonācām Imantā, kuŗas tuvumā no vieniņiem manas mātes pacientu vecākiem dabūjām palielu kanniņu laba lauku skābā krējuma. Patikās to mājās tiru vien ēst, tik garšīgs tas likās! Vācu laikā pilsētniekiem tas bija retums. Atpakaļ uz Rīgu braucām ar vilcienu no Imantas. Kad sniegs bija nokūsis, pa ielu malām Imantā parādījās jauno nātru dzinumīņi. Tos ar cimdiem rokās saplūca, un mājās no tiem aukle izvārija garšīgu zupu. Drīz pēc tam vēlā pavasarī skola beidzās un varēja atkal braukt uz jūrmalu. Šoreiz ierastā vasarnīciņa skaistās priežu audzes malā netālu no stacijas Lielupē vairs nebija mūsu ziņā, jo visu to rajonu vācu armija bija pārņē-

musi savā ziņā, lai būtu viņu virsniekiem un specvienībām kur atpūsties.

Ar kāda sava paziņas palīdzību tēvam izdevās noīrēt augšas - jumta stāvu viņa vasarnīcā Kāpu ielā, Asaros. Brauciens no Rīgas ar vilcienu bija daudz tālāks nekā līdz Lielupei, tomēr vieta bija brīnišķīga – Kāpu ielā ar skatu caur priedēm tieši uz jūru. Pa sētas aizmugures vārtiņiem nonāca tieši jūrmalā. Tā kā vecāki pa dienu strādāja – tēvs divos darbos - par Tautas Palīdzības (agrākā Sarkanā Krusta) medicīnas daļas direktoru un arī atpakaļ advokāta darbā – un māte trīs dažādos darbos par bērnu ārsti, tad manis audzināšanai gan nemaz neiznāca laika, un viņi vēl arvien nodarbināja manu aukli Anniju, kuŗa mani arī vasarā jūrmalā pieskatīja.

(Turpinājums sekos)

Stāsts par sapņiem

17. janvāra vakarā sešdesmit jaunieši, Vitolu fonda stipendiāti, atlika malā grāmatas un domas par kārtējo ziemas sesijas eksāmenu, lai dotos uz īpašu tikšanos – uz tikšanos ar sapni. Bija pārstājis snigt, uzspidēja saule, un Rīga tērās baltā sniega rotā, – kā jau pieņemts, dārgu ciemiņu Latvijā sagaidot, dūraiņi sildīja rokas, bet sirdi – prieks, ka tūlīt, tūlīt atkal būs iespēja satikt cilvēku, kas tic savam sapnim un dāvā iespēju to piepildīt arī citiem.

Sapņi palīdzēja pārvarēt sāpes un grūtības, tie sniedza spēku **Andrejam Ozoliņam**, ilggadējam Vitolu fonda ziedotājam, kopā ar dzīvesbiedri Dulcie mērot ceļu no Angli-

iestudējums, un jaunieši cer, ka nākamajā tikšanās reizē viņiem būs iespēja to noskatīties. Uzrunu Guntis Gailītis beidza ar visiem zināmajiem R. Blaumaņa vārdiem: „Mans zelts ir mana tauta. Mans gods ir viņas gods!” – un šoreiz tie skanēja tik pārliecinoši, ka stipendiāti saprata – tieši tāds ir šī cilvēka dzīves vērtību mērs.

Neatsverams ir ALIF sniegtais materiālais atbalsts Latvijas jauniešiem, taču īpaši augstu vērtējama Ozoliņu ģimenes – Andreja un Dulcie vēlme tuvāk iepazīt stipendiātus, dāvāt viņiem prieku, ko sniedz mākslas baudījums, un dalīties savā dzīves pieredzē un atziņās. Vaicāts, kas viņu mudina ne tikai palīdzēt

šānās ar Andreju un Dulcie Ozoliņiem bija brīnumaina. Redzēt šos patiesos, nesavtīgos cilvēkus ir liels gods! Liels paldies par šo iespēju! Un balets bija brīnišķīgs – tā beigās sapratu, ka smaidu, un, izejot no Operas ziemīgi aukstajā Vecrīgā, jutos kā spārnos, gluži kā sapnī vasaras naktī – lai gan ar siltiem vilnas cimdkiem rokās!” (Diāna Kauce) „No uzrunas man prātā palika tas, ka studenta galvenais darbs ir mācības un ka tikai izglītība virza mūs dzīvē uz priekšu.” (Ieva Vilcāne) „Mums apkārt ir tik daudz drūmu un rūpju nomāktu seju, ka brīžiem liekas – latvieši ir aizmirsuši sevi, savus līdzcīvēkus un savu dzīvesprieku, bet šajā vakarā, ieklausoties visu šo jauno cilvēku runās, es sapratu, ka vēl ir tik daudz cilvēku, kas neieslīgst pesimismā.” (Anita Apine) „Ir labi, ka

Pirmajā rindā vidū Andrejs Ozoliņš un Dulcie Ozoliņa

jas, lai jau astoto gadu dāvātu iespēju studentiem noskatīties izrādi Latvijas Nacionālajā operā. Ne velti saka, ka sapņi ir Dieva valoda, domas augšāmcelšanās, brīnuma papildījums, – tas tika apliecināts arī šoreiz, jo vēlēšanās sastapt sev tik mīļos stipendiātus bija svarīgāka par ceļa grūtībām, tā deva spēku lidot.

Šoreiz Andrejs Ozoliņš bija sarūpējis biļetes uz baletu „Sapnis vasaras naktī”. Saviem četriem stipendiātiem šo iespēju dāvināja arī ziedotāja Biruta Heistere. Pirms izrādes jaunieši tika aicināti uz kafijas galdu viesnīcas RĪGA restorānā, kur izbaudīja restorāna vadītājas Līgas Undzēnas laipnību un rūpes. Viesu vidū bija ziedotājas Astrīda Jansone, viņas māsa Lilita ar vīru Richardu Spuri.

Andrejs Ozoliņš uzrunā uzsvēra izglītības lomu cilvēka dzīvē: „Galvenais ir mācīties. Bez izglītības nav iespējams neko dzīvē sasniegt. Bez tās nekur nevar tikt, un neviens arī nevarēs palīdzēt.”

Šoreiz Andrejs Ozoliņš bija sarūpējis vēl kādu īpašu dāvanu. Stipendiātus un ielūgtos viesus ar svētku uzrunu sveica Guntis Gailītis, Operas režisors, Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdis, Rīgas pieminēkļu aģentūras direktors. Viesis runāja par uzrakstu, kas redzams uz Latviešu biedrības nama, – tās ir četras vērtības, kas cilvēku pavada visu mūžu, – zeme, zinātne, ražošana, daile. Režisors stāstīja arī par draudzību mūža garumā ar Andreju Ozoliņu – atcerējās padomju laiku, kad Andrejs tolaik piepildīja viņa sapni – atsūtīja no Anglijas Latvijā tolaik nepieejamo Bendžamina Britena operas „Mazais skurstenšlauķis” partitūru, tādējādi dāvājot iespēju tapt brīnišķīgai izrādei. Šobrīd top šīs operas jauns

Latvijas jauniešiem iegūt augstāko izglītību, bet arī iepriecināt ar šādiem notikumiem, Andrejs Ozoliņš atzīst: „Uz šo jautājumu varētu atbildēt pavisam īsi – atmaksāju parādu. Parāds ir saistīts ar manām jūtām par labestību un palīdzību, ko esmu saņēmis no cilvēkiem, kuŗi man ir devuši iespēju iegūt augstskolas izglītību. Jūtos parādnieks visiem šiem cilvēkiem, kaut viņi nekad neko nav prasījuši. Savukārt kultūras un mākslas pārzināšana manī ir radījusi vēlēšanos palīdzēt arī citiem iepazīties ar to, kas viņiem ir jauns, neredzēts un nedzirdēts. Kamēr spējam, to mēs abi ar Dulcie darām. Viņa zina manu dzīves stāstu un palīdz man atmaksāt to, ko es uzskatu par mūža parādu. Tas nav slogs, jo mums pašiem ir prieks, ka varam palīdzēt.”

Jaunieši augstu novērtēja skaidro baleta izrādi, bet vislielāko prieku viņiem sagādāja iespēja būt kaut vienu vakaru kopā ar šiem labestīgajiem un dzīvesgudrajiem cilvēkiem – Ozoliņu ģimeni, un jau nākamajā dienā tapa pateicības vēstules:

“Dažam varētu pat šķist neapņemami un neticami, ka viena ģimene tā vienkārši uzdāvina šādu unikālu dāvanu veselai studentu grupai. Domāju, ka vakardiena jauniešiem ir kā stimulants tam, ka, neskatoties uz jau dzīvē padarīto, vienmēr ir iespēja sevi padarīt vēl labāku un paveikt nebeidzami daudz citu lietu.” (Emīls Rusovs) „Vēl ilgi domāju par to, cik tomēr pasaulē ir daudz labirdīgu cilvēku. Šis vakars man paliks atmiņā tik ļoti gaišs un pārdomu pilns.” (Annamarija Trausa) Katra tikšanās ar cilvēkiem, kas tik daudz dara studentu labā, ir patiešām lieliska. Dzirdēt šo cilvēku dzīvesstāstus, uzskatus ir patiešām gandarījums. Šī tik-

izdodas kaut reizi gadā pateikt paldies arī Jums personiski par visu Jūsu ieguldīto darbu, līdzekļiem un pūlēm, ko Jūs tik pašaiļdzīgi un nesavtīgi esat veltījuši. Es tikai vēlētos, kaut spētu par to jebkad pienācīgi pateikties.” (Mārtiņš Kokainis) „Paldies, ka atgādinājāt, ka reizēm jāpāceļ acis un jānovērtē tas, kas redzams tur augšā!” (Ingūna Strode)

Stāsts par šo vakaru ir stāsts par sapņiem – par Andreja Ozoliņa sapni redzēt Latvijā izaugam gudru, mērķtiecīgu jauno paaudzi, par Gunta Gailīša sapni dāvāt tautai izcilu mākslas baudījumu, par stipendiātu sapni iegūt augstāko izglītību un nākotnē strādāt savas Tēvzemes labā, bet visiem kopā – par sapni redzēt savu zemi brīvu, bagātu un laimīgu. Ne velti saka, ka cilvēki ir tik jauni, cik jauni ir viņu sapņi.

Palaidīsim sapņus brīvībā, lai tie paši atrod mirkli, kad tiem jātop par īstenību! Un tas noteikti būs iespējams ar Andreja un Dulcie Ozoliņu un vēl vairāk nekā 170 ziedotāju atbalstu, kuŗi palīdz īstenot Vitolu fonda mērķi – izskolot Latvijas jauniešus.

Uzziņai. 2012./2013. mācību gadā ar Anglijas latviešu atbalstu Latvijā studē 59 studenti. Vitolu fonds administrē 10 DV Anglijas fonda, 28 viesnīcas „Radi un draugi”, 1 Ādolfā Siļā - Sandras Petersones, 1 Ādolfā Siļā - Edvarda Dunēna, 1 Jāņa Tauriņa, 1 Ineses Auziņas Smitas un Rodžera Smita, 2 Andreja un Dulcie Ozoliņu, 4 ALIF, 3 Metas Ūdres piemiņas, 1 Korpi Imeria Anglijas kopas, 1 Laimas Speakman-Brown piemiņas, 2 Veltas Skultānes piemiņas, 1 Pēterā Pētersona un Ivara Juŗa Sinkas stipendijas.

Vita Dīke
www.vitolufonds.lv

LATVIEŠU NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

FEBRUĀRIS

19. februāris – Lielās Mūzikas balvas pasniegšanas sarikojums Latvijas Nacionālajā operā. Vairāk www.muzikasbalva.lv
23. februāris – Nedēļas nogales skolotāju kursi Bredfordā, Lielbritānijā. Rīko LNPL. Vairāk www.lnpl.org.uk
26. februāris – 3. marts – LELBAs Draudžu dienas Floridā. Vairāk www.lelba.org

MARTS

2. marts – „Bērnu žūrijas” nobeigums. Lielā lasīšanas skola – videotilts ar Briseles skolu Ķīpsalā, Rīga-Brisele, Beļģija. Vairāk www.km.gov.lv
15. marts – 17. marts – ASV skolotāju konference Gaŗezerā, Mičiganā. Rīko ALA. Vairāk www.alausa.org
16. marts – Balvas pasniegšana veiksmīgākajam latviešu uzņēmējam Lielbritānijā. Northampton, Lielbritānija. Rīko Anglo-Baltic News
21. marts – 26. marts – Piektais Starptautiskais R. Blaumaņa festivāls Valmieras teātrī
23. marts – Izrāde „Sprīdītis” Bredfordā, Lielbritānijā. Rīko „Latvijas koncerti”
24. marts – Izrāde „Sprīdītis” Londonā, Lielbritānijā. Rīko „Latvijas koncerti”
25. marts – Deportāciju atceres dienai veltīts koncerts Omskas latviešiem Omskā, Krievijā. Rīko „Latvijas koncerti”

APRĪLIS

13. aprīlis – 14. aprīlis – Ziemeļamerikas latviešu XIV Ērģeļu dienas Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudzes baznīcā Newtown Square, PA. Vairāk www.latvianluthchurchphila.org
13. aprīlis – Izrāde „Sprīdītis” Dublinā, Īrijā. Rīko „Latvijas koncerti”
14. aprīlis – Izrāde „Sprīdītis” Limerikā, Īrijā. Rīko „Latvijas koncerti”
19. aprīlis – Izrāde „Pasakas par ziediem” Stokholmā, Zviedrijā. Rīko „Latvijas koncerti”
20. aprīlis – Izrāde „Pasakas par ziediem” Gēteborgā, Zviedrijā. Rīko „Latvijas koncerti”
21. aprīlis – Izrāde „Pasakas par ziediem” Oslo, Norvēģijā. Rīko „Latvijas koncerti”

MAIJS

2. maijā – ASV latviešu organizāciju pieredzes apmaiņas seminārs. Vairāk www.alausa.org
3. maijs – 5. maijs – Amerikas latviešu apvienības (ALA) 62. kongress Sietlas priekšpilsētā Tukwillā. Vairāk www.alausa.org/lv/citi/alas-62-kongress-sietla-vasingtona/
4. maijs – 5. maijs – Latviešu kultūras dienas Īrijā. Rīko Latviešu nacionālā padome Īrijā. irijaslnp@gmail.com

JŪNIJS

1. jūnijs – Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Vairāk www.cvk.lv
4. jūnijs – 15. jūnijs – Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv
21. jūnijs – 22. jūnijs – Pasauls latviešu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv
21. jūnijs – 15. jūlijs – Cēsu Mākslas festivāls. Vairāk www.cesufestivals.lv
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Hello, Latvia! / Sveika, dzimtene!” – divvalodu ceļojums pieaugušajiem, ģimenēm. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Heritage Latvia” – angļu valodas ceļojums jauniešiem. Jaunieši (13-15 g.v.) iepazīsies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jauniešiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alausa.org **Pieteikšanās termiņš abiem ceļojumiem ir līdz 2013. gada 28. februārim.** – Pieteikšanās veidlapas ir pieejamas ALAs mājas lapā www.alausa.org.

JŪLIJS

30. jūnijs – 7. jūlijs – XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā:
1. jūlijs – Konference „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai II”. Vairāk www.km.gov.lv
2. jūlijs – 4. jūlijs – Pasauls latviešu ekonomikas un inovācijas forums Rīgā. Vairāk <http://www.facebook.com/#!/events/385140108232030/?fref=ts>
7. jūlijs – 14. jūlijs – 3x3 nometne Neretā, Latvija
21. jūlijs – 28. jūlijs – 3x3 nometne Alsungā, Latvija
21. jūlijs – 28. jūlijs – 3x3 nometne Anglijā
Vairāk par nometnēm www.3x3.lv

NOVADU ZIŅAS

2013. gada putns, kukainis, dzīvnieks, sēne, koks, augs...

Katru gadu floras un faunas biedrības nosaka gada putnu, kukaini, dzīvnieku, sēni, koku, augu kā īpaši saudzējamu un izpētījamu eksemplāru, izvēlē iesaistot dabas draugus un sabiedrību.

Latvijas Ornitoloģijas biedrība (LOB) par 2013. gada putnu izraudzījusi **kākauli** (*Clangula hyemalis*), kas ir pile - no novembra līdz maijam uzturas Baltijas jūrā.

2012. gadā Starptautiskā Dabas un dabas resursu aizsardzības savienība (IUCN) atzinusi kākauli par globāli apdraudētu sugu. Pēdējo 16 gadu laikā to skaits Baltijas jūrā ir sarucis par 65%, nu sarukums novērojams arī Latvijas teritoriālajos ūdeņos. Populācijas samazināšanos var uzskatīt par vienu no rādītājiem Baltijas jūras ne tik labajam ekoloģiskajam stāvoklim. Ar akciju *gada putns* LOB iecerējusi panākt, lai pēc iespējas vairāk iedzīvotāju iepazītu šo izzūdošo putnu sugu.

Latvijas Entomoloģijas biedrība (LEB) par gada **bezmugurkaulnieku** izvēlējusies **matoni** (*Gordius aquaticus Linnaeus*), par gada **kukaiņi - raibspārnu smiltājseni** (*Oedipoda caerulea*). Bieži sastopams visos iekšzemes ūdeņos, kuņģus apdzīvo kukaiņi. LEB aicina ziņot par novērotiem matoniem.

Savukārt **raibspārnu smiltājsenis** ir Latvijā aizsargājama kukaiņu suga. Sastopams sausās un smilšainās vietās. Par gada simbolu izvēlēts tādēļ, lai pievērstu plašākas sabiedrības uz-

2013. gada dzīvnieks – Eiropas purva bruņrupucis

manību šobrīd aizvien vairāk sarūkošo pelēko kāpu, sauso pļavu un virsāju nozīmīgajai lomai dabas daudzveidības saglabāšanā. Nekustīgi uz zemes sēdošs kukainis ir gandrīz nepamanāms, bet lidojumā labi redzami tā koši zilie aizmugurējie spārni, kuņģu dēļ tas ir uzskatāms par vienu no skaistākajiem Latvijas taisnspārņiem.

Latvijas Dabas muzejs par gada **dzīvnieku** noteicis **Eiropas purva bruņrupuci** (*Emys orbicularis*), kas ir vienīgais bruņrupuču kārtas pārstāvis Latvijā. Mūsu valsts ir Eiropas purva bruņrupuča izplatības areāla ziemeļu robeža. Latgales Ekoloģiskās biedrības zinātnieki Aija un Michails Pupiņi, pētījot šo dzīvnieku, konstatējuši, ka bruņrupuči sastopami atsevišķās vietās Latgalē, Zemgalē un Kurzemē. Dabas muzejā ir plaša bruņrupuču kolekcija un gada dzīvniekam veltīta ekspozīcija Zooloģijas nodaļā.

Latvijas Mikoloģiju biedrība par gada **sēni** nominējusi **īsto mājas sēni** (*Serpula lacrymans*) jeb brantu, kas ir visbīstamākā koka

2013. gada putns – kākauli

ēku noārdītāja Latvijā, Eiropas mērenajā joslā, bet dabā tā atrasta kalnu reģionos - Himalajos, Kalifornijā un Morāvijas kalnos Čehijā. Branta rašanos ēkās veicina koka konstrukciju apmūrēšana, jaunas mūra piebūves pie vecām ēkām, augsts gruntsūdeņu līmenis, ūdens uzkrāšanās pie ēku pamatiem, bojātas notekcaurules, vecās mājās ievilkta ūdensvadi, slapji pagrabi, nepiemēroti celtniecības materiāli, inficētu būvmateriālu izmantošana, tekoši jumti.

Latvijas Dendroloģijas biedrība par gada **koku** izvēlējusies **parastās egles** (*Picea abies*) īpatnējo formu **čūskegli**, kas ir ar savdabīgi izlocītiem un mazzarotiem dzinumiem. Pazīstamākās no čūskegļu šķirnēm – “Virgata” un “Viminalis”, kuņģus var iegādāties Latvijas stādu audzētavās. Kolekcijās Nacionālajā botāniskajā dārzā Salaspilī un “Latvijas Valsts mežu” Kalsnavas arboretumā tiek uzturētas arī citas formas un šķirnes, šo institūciju vairākus gadus ilgā sadarbībā ir ievāktas un pavairotas vairāk nekā

150 egļu un priežu mutantās formas, tostarp Latvijā savvaļā atrastās čūskegļes.

Latvijas Botāniķu biedrības (LBB) noteiktais gada augs ir **stāvā vilkakūla** (*Nardus stricta*), kas Latvijā ir samērā bieži sastopama zālāju platībās, bet **Eiropas Savienībā gan sarūk, tāpēc iekļauta aizsargājamo biotopu sarakstā**. Vilkakūla ir neliels graudzāļu dzimtas augs ar blīvu ceru, sarveidīgām lapām, kas atgādina vilka kažoka asos akotmatus. Spēj augt īpaši nabadzīgās augsnēs un ir nozīmīga dabas un kultūrvēsturiska bagātība – cilvēka un dabas ilgstošas kopā

pastāvēšanas rezultāts.

Latvijas Malakoloģu biedrība par savu gada **gliemi** izvēlējusies **dižo bezzobi** (*Anodonta cygnea*), kas ir lielākā saldūdens gliemeņu Latvijā, kuņģus čaulas garums var sasniegt vairāk par 20 centimetriem. Ezeros un vecos diķos mīt 7 gliemeņu un 22 sīkgliemeņu sugas. Dižā bezzobe izvirzīta par gada dabas simbolu, lai pievērstu uzmanību ūdens dzīvniekiem saudzīgām diķu nolaišanas metodēm. Strauji pazeminot ūdens līmeni, daudzi ūdens dzīvnieki paliek sausumā, dubļos ielipuši...

Sagatavojuši **Valija Berkina**

ZIŅAS ĪSUMĀ

Latvijas 19 pašvaldību vadītāji divas dienas strādāja Briselē. Svarīgākie izskatītie jautājumi bija eiro ieviešana Latvijā un pašvaldības pieejamais struktūrfondu finansējums nākamajā plānošanas periodā. Viesi tikās arī ar EP deputātiem no Latvijas Sandru Kalnietī, Kārli Šadurski un Krišjāni Kariņu, lai pārrunātu Latvijai tik aktuālo lauksaimniecības platībmaksājuma jautājumu.

Bauskas Bērnu un jauniešu centrā notika meistarklase jauniešiem „Radoša komunikācija sociālajos tīklos”, kuņģus vadīja bijušie Bauskas skola absolventi, kas tagad dzīvo un strādā Amerikā, – ASV firmas CBS vecākā dizainere Iveta Svareniece-Āboliņa un viņas dzīvesbiedrs, dizaina firmas *Onesweetorange* vadītājs Egils Āboliņš. Viesi iepazīstināja klausītājus ar moderno informācijas tehnoloģiju iespējām, ar savu pieredzi komunikācijā globālajā tīmeklī.

„Kaijas” zivju konservu ražotāja SIA „Karavella” Rīgā atklāja jaunu ražotni, kuņģu ieguldīti 3,5 miljoni latu un radītas 150 darbavietas. Firmas pamatprodukts būs skumbrijas konservi, kas ar zīmolu *Arnold Soerensen* tiks piegādāti Dānijas, Somijas un Zviedrijas lielveikalu tīkliem. 2012. gadā firmas apgrozījums sasniedza 14,1 miljonu latu. Vairāk nekā 90% produkcijas tiek eksportēts.

Daugavpili 30. janvārī apmeklēja veselības ministre Ingrida Circe. Tiekoties ar pilsētas domes priekšsēdi Žannu Kulakovu, ministre izteica augstu novērtējumu medicīnas iestāžu spējai tikt laukā no krīzes zemākā punkta un pasniedza četru jaunu neatliekamās medicīniskās palīdzības automašīnu atslēgas. Kopumā Latgalei piešķirtas 12 jaunas tehnikas vienības.

Daugavpils novada tūrisma informācijas centrs (TIC) kopā ar citiem reģiona tūrisma nozares speciālistiem no 1. līdz 3. februārim Viļņā (Lietuva) piedalījās Starptautiskajā tūrisma gadatirgū - izstādē *Adventure* Lietuvas izstāžu un kongresu centrā *Litexpo*. Daugavpils novada TIC 2012. gadā apmeklējuši 37 352 ceļotāji, no tiem 3268 bija lietuvieši. Lietuva ir otrs lielākais ārvalstu tūrisma tirgus pēc Krievijas.

AS “Liepājas metāllurģis” padomes priekšsēdis un lielākais akcionārs Sergejs Zacharjins administratīvi sodīts par valsts valodas nelietošanu profesionālo pienākumu veikšanai nepieciešamā apjomā. Tiekoties ar Ministru prezidentu Valdi Dombrovski, lai lūgtu valsts atbalstu savam uzņēmumam, Zacharjins latviski nemācēja pateikt ne vārda, lai gan it kā ir nokārtojies valsts valodas eksāmenu un ieguvis LR pavalstniecību naturalizācijas kārtā.

Ar uzņēmuma “Liepājas metāllurģis” darbiniekiem tikās ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts, tieslietu ministrs Jānis Bordāns, labklājības ministre Ilze Viņķele, Valsts kases pārstāvis Armands Tapiņš, piedalījās arī Liepājas domes priekšsēdis Uldis Sesks. Uzņēmumam radušās smagas finansiālas problēmas. Trīs ministrus uzņēmuma strādnieki sagaidīja ar plakātiem “Kuņģus baros mūsu ģimenes?” - “80% zaļās enerģijas ir Krievijas gāze” u.c. Valdības pārstāvji metāllurģiem solīja valsts atbalstu uzņēmuma problēmu risināšanā, tomēr arī “Metallurgam” būs jāizpilda vairāki solījumi.

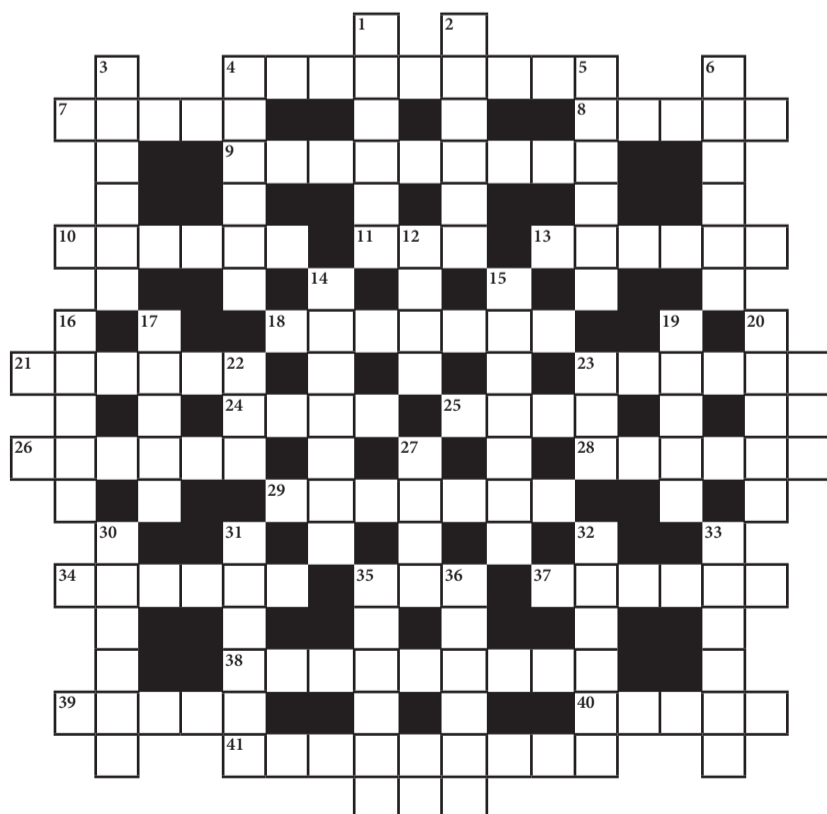
Gulbenē viesojās Vācijas vēstniece Latvijā Andrea Joana-Marija Viktorīna. Viņa apmeklēja Gulbenes novada valsts ģimnaziju, Gulbenes kultūras centru, Tautas lietiskās mākslas studiju un Gulbenes novada vēstures un mākslas muzeju. Vēstniece tikās arī ar novada uzņēmējiem.

Tuvojoties 25. martam, Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai, Kokneses novada represēto nodaļas valde aicina novada skolu jauniešus apzināt savā apkārtnē cilvēkus, kas cietuši represijās, un uzrakstīt viņu dzīvesstāstus. Tāpat kā pērn, labāko darbu autori saņems Kokneses novada domes balvas - sporta centra dāvanu kartes.

Vidzemes augstskolas studentu apvienība rīkoja labdarības akciju, lai palīdzētu Valmieras dzīvnieku patversmes iemītniekiem. Ziedot varēja naudu, barību, segas, visu, kas dzīvniekiem varētu būt nepieciešams. Dāsnākie ziedotāji bija basketbolistu komanda “Vidzemes augstskola”.

Īsziņas sagatavojušas **Valija Berkina** un **Māra Linde**

Krustvārdu mīkla Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 4. Dziļūdens kamera okeanogrāfiskiem pētījumiem. 7. Folkloras sacerējums. 8. Lokveida pārsegumi. 9. Somu komponists (1865-1957). 10. Sena franču tautasdeja. 11. R. Ezeras romāns. 13. Speciāli atlasīts komplekts. 18. Spārnots briesmonis, pūķis. 21. Vingrošanas ierīce. 23. Budistu templis. 24. Ostas celtne kuņģu re-

montēšanai. 25. Pilsēta Vidzemē. 26. Pilnīga neveiksme. 28. Rupja krāsotāju ota. 29. Garnele. 34. Kukaiņēdāju kārtas dzīvnieks. 35. Izcili kaļa lidotāji. 37. Bišu dzimtas kukainis. 38. Pilsēta Kazachstānas austrumos. 39. Ievērojamas, augstas personas pavadoņi. 40. Bībeles tēls. 41. Valodniecības nozare.

Stateniski. 1. Akustiska signāl-

ierīce. 2. Vērtspapīrs. 3. Sabiedriskās pirtis senajā Romā. 4. Suņu šķirne. 5. Sadauzit. 6. Latviešu komponiste, pianiste (1902-1977). 12. Kuņģa pavārs. 14. Rauga miklas cepums. 15. Kukaiņi. 16. Zvejas rīks. 17. Politikas virziens. 19. Tirgus laukums un sapulču vieta senās Grieķijas pilsētās. 20. Augstākais dievs seno skandināvu mitoloģijā. 22. Viena no mākslīgajām valodām. 23. Termins kāršu spēlē. 27. Kaujas cirvji. 30. Novada centrs Latvijā. 31. Nevajadzīgas. 32. Silķveidīgo kārtas zivs. 33. Nāra. 35. Lašveidīgo kārtas zivis. 36. Rīgas pilsētas daļa.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 5) atrisinājums

Līmeniski. 1. Ārdi. 3. Viss. 7. Rakstiski. 8. Mistērija. 9. Pikets. 12. Spolēt. 15. Nirt. 17. Kampanja. 18. Kariete. 20. Cilpa. 22. Karjēra. 24. Rībiens. 26. Nātens. 27. Rūgtens. 28. Tosters. 29. Saltas. 32. Atsegt. 34. Senāts. 35. Ešafots. 36. Izskaitīt. 37. Auss. 38. Stāt.

Stateniski. 1. Ātrums. 2. Dakts. 4. Iestīgt. 5. Stīgas. 9. Strēbt. 10. Iraka. 11. Trapene. 13. Liene. 14. Tiešs. 15. Nagans. 16. Recēt. 18. Karāts. 19. Ribas. 21. Lāsot. 22. Karpa. 23. Rogas. 25. Nērst. 29. Skausts. 30. Leo. 31. Atsūtīt. 33. Tecila. 34. Sārtot.

Lidija Ankrava-Vasiļevska

09. 06. 1920. - 07. 01. 2013.

*Kā pelēks laukakmens bijis ir mūžs,
Kam dārga šī zeme un ļaudis.*

Lidija dzimusi Krievijā, Tulas guberņā, kur ģimene nokļuvisi Pirmā pasaules kara bēgļu gaitās. Tēvs Jānis Ankravs tur strādājis par skolu pārzini. Ģimenē vēl bija dēls Jānis, dzimis 1918. gadā. Lidijai bija pusgadiņš, kad ģimene atgriezās Latvijā un apmetās vec-tēva mājās *Kalna Jaunzemos*, bet drīz vien pārcēlās uz Rīgu.

Tēvs studējis tiesību zinātnes, vienlaikus strādājot tiesu iestādēs. No 1937. gada viņš bija senātors Kriminālās kasācijas departamentā, Triju Zvaigžņu ordeņa komandieris (1938). Vācu okupācijas laikā Rīgas apgabala Kriminālodaļas priekšsēdis.

Lidija mācījies Rīgas pilsētas 2. ģimnazijā, pēc tam studijas Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes zobārstniecības nodaļā. 1943. gadā ieguvusi stomatologa diplomu un nosūtīta darbā uz Lubānu. 1944. gada vasarā, sarkanarmijai iebrūkot Latvijā un Latviešu leģionam atkāpjoties, pārcēlusies darbā uz Rānu un tālāk kopā ar leģiona vienībām nokļuvisi Kurzemē.

Leģionā dienējis Lidijas draugs - Latvijas Kaŗaskolas 13. izlaiduma (1939) virsnieks Miervaldis Ziedainis, ar kuŗu viņa iepazinusies jau 1941. gada rudenī.

1944. gada 8. novembrī Lidija brīvprātīgi iestājusies Latviešu leģiona 19. divīzijā, ieskaitīta tās 2. sanitārajā rotā Irlavā un strādājusi arī par 19. divīzijas stāba zobārsti divīzijas komandpunktā Lestenē. 1945. gada marta beigās viņai piešķirta dienesta pakāpe – leitnante.

Pēc vācu armijas kapitulācijas Lidija kā civilpersona dzīvojuši pie radiem Talsu apriņķa Jaun-

muižā; 1946. gada februārī piedzimis dēls Māris.

Leitnants Miervaldis Ziedainis pēc kara beigām vadījis nacionālo partizānu vienības Kurzemē; neilgi pirms dēla Māŗa piedzimšanas arestēts, notiesāts uz nāvi un 1946. gada 13. sjuļijā nošauts.

Pratināšanā čekā M. Ziedainis Lidijas sakarus ar leģionu un partizāniem noslēpis, taču bijuši draudi, ka leģionāru saraksti var tikt atklāti. Turklāt padomju varas iestādes aktīvi meklējušas Jāni Ankravu, kas pēc Latvijas okupācijas vienīgais no visiem senātoriem bija palicis Latvijā; ar svešu uzvārdu slēpies pie meitas, neuzrādot nekādu radniecību ar viņu.

Uzvārds *Ankravs* kļuvis ļoti bīstams, un Lidijas draudzenes paziņa Kārlis Vasiļevskis piedāvājis *uzvārda problēmu* atrisināt ar fiktīvām laulībām. 1948. gadā Lidija, nu jau ar *nekaitīgo* uzvārdu *Vasiļevska*, pārcēlusies uz Jaunpiebalgu, strādājusi par Gaujienas rajona Veselības aizsardzības nodaļas vadītāju, joprojām slēpusi tēvu un palīdzējusi izdzīvot arī no izsūtījuma Latvijā pārbraukušajiem radniekiem.

1952. gadā Lidijas tēvs arestēts, pratināta arī Lidija un jau sākusi gatavoties bargam sodam, taču tas laimīgi pagājis secen.

Lidija zaudējusi administratīvo amatu, 1954. gadā nosūtīta darbā uz Seci. Sešdesmito gadu sākumā pārcēlusies uz Rīgu, strādājusi Mārupes pagastā un bērnu poliklinikā, vēlāk Bērnu sanatorijā Vaivaros. Ārste pratusi pierunāt bērnus ļauties sāpīgajām

zobārstniecības procedūrām. Strādājusi par zobārsti līdz pat pensionēšanās laikam 90. gadu sākumā. Kopumā nostrādāti vairāk nekā 50 gadi.

Senātors J. Ankravs notiesāts uz 25 gadiem izsūtījumā, taču pēc Staļina nāves sods mīkstināts, un 1956. gadā viņš atgriezies Latvijā. Miris 1963. gadā Rīgā.

Pēc padomju varas sabrukuma Lidijas māte Olga atguvusi dzimtas mājas *Kalna Jaunzemē*; pēc mātes nāves tās mantojusi Lidija un sava mūŗa pēdējos 12 gadus tur aizvadījusi *pavisam saskaņota ar sevi un dabu*.

1993. gada 10. jūnijā Lidija iestājusies Latviešu virsnieku apvienībā (LVA); ir arī Latvijas Nacionālo Daugavas Vanagu biedre. Lielais attālumš un veselības pasliktināšanās traucējusi aktīvu darbību šajās organizācijās, taču Lidija Ankrava-Vasiļevska allaŗ bijusi gaiŗa dzīvesprieka pilna. Savās vēstulēs, atceroties zaudējumus un pārdzīvojumus, viņa rakstījusi: *...kad man likās, ka sirds pārplīsīs, tad es darīju tā: visur savā darba kabinetā salīmēju mazus papīriņus ar uzrakstu Keep smiling! Toreiz, pēc kara,*

angļu valoda Latvijā bija pavisam maz zināma, un, ja kāds tos arī izlasīja, neviens man nevaicāja, kāpēc tādi uzraksti. Man tie palīdzēja izkļūt no izmisuma...

Lidija Ankrava-Vasiļevska mūŗībā aizgāja saulainā 7. janvāŗa pēcpusdienā savas dzimtas mājās Madonas novada Sarkanu pagasta *Kalna Jaunzemos*. Apliecinot cieņu viņas mūŗam, 12. janvārī ar militāru godu guldīta Madonas Liseskalna kapos.

Lidijas dzimtu turpina dēls Māris, trīs mazbērni un trīs mazmazbērni.

Latviešu virsnieku apvienība izsaka visdziļāko līdzjūtību ārstes Lidijas tuviniekiem un paliekticībā, ka

*...puķes nenovīst, putni nenomirst, un viņu dvēseles saplaukst tur,
kur balts nu atmirdz Piena ceļš...*

Publikācijas Madonas novada laikrakstā *Stars*, dēla Māŗa komentārus, laikabiedra O.Ū. Aleksa atmiņas un atziņas no Lidijas kundzes vēstulēm sakopojusi LVA sekretāre

Maija Zāļite

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas bieŗumu:

- Atkāŗtojot vienu un to paŗu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmēŗā no parastās cenas.
- Atkāŗtojot vienu un to paŗu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkāŗtojot vienu un to paŗu reklāmu 4 reizes un vairāŗk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2
Rīga, LV - 1010

Tālrūnis + 371 67326761
Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reŗ. nr. 1144.
Rietumeiropas latvieŗu laikraksts,
iznāŗ sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis "Straumēni", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.
Pārstāvniecība Anglijā:
Dz. Pūrmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūļiju:
Lielbritānijā: 6 mēneŗiem GBP 65; 12 mēneŗiem GBP 120. Samaksu ar čekū, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augŗā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneŗi Kr 650,-; 12 mēneŗi Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēneŗiem 70 eiro; 12 mēneŗiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekū uz Brīvā Latvija (adrese kā augŗā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēneŗiem USD 90,-, 12 mēneŗiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēneŗiem Ls 20, 12 mēneŗiem Ls 34.

Latvieŗu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu viensleŗīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €45. Zviedrijā – 500 kr.
Komercālie sludinājumi €6 par 1 sleŗjam cm.

Atlaides atkāŗtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepiecieŗama iepriekŗēja vienoŗšanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrāfists

Aizsaulē aizsaukts
Notinghamas nodaļas biedrs

VOLDEMĀRS ZARIŅŠ

Dzimis Rīgā 1923. gada 10. novembrī,
miris Notinghamā, Anglijā, 2013. gada 28. janvārī

Viņu sēŗās piemin un atmiņā paturēs
DVF Notinghamas nodaļas saime

Mūŗībā aizgājusī
studensū korporācijas Spīdola dibinātāŗa

Fil! OLGA NĀTRIŅA, dzim. ŅVARCS

Dzimusi Naudītē 1921. gada 22. martā,
mirusi Hamburgā 2013. gada 17. janvārī

Dziļās sēŗās piemin studensū
korporācija Spīdola

SIA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuŗi par modernu plaŗa profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, broŗūras, kalendārus. Pēdējos gados īpaŗu uzmanību pievērŗam grāmatu raŗoŗšanai gan cietajos vākos, gan termolimētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipografija nodroŗina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotāŗus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtīnājumus arī no Jums!

Mūsu adrese:

Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742
e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs:

Zemītāna 2b-110a, Rīga, LV-1012, Tālr. +371 67315026
e-pasts: madpolriga@madpol.lv

SPORTS SPORTS SPORTS

Līdz čempiona titulam – 0,03 sekundes

Pēdējo trīs sezonu Pasaules kausa ieguvējs skeletonā Martins Dukurs izcīnīja otro vietu Sankt-moricas trasē Šveicē pasaules meistarsacīkstēs, par trīs sekundēm simtdaļām atpaliekot no sava trešā čempiona titula pēc kārtas. Savukārt M. Dukura vecākais brālis Tomass Dukurs pēc otrās dienas neveiksmēm ierindojās astotajā vietā. Trešo braucienu Martins veica ar divām kļūdām. Tas ļāva par lideri izvirzīties Krievijas skeletonistam Aleksandram Tretjakovam. Pēc trim braucieniem sportistus šķīra 0,46 sekundes. Savukārt ceturto braucienu Martins veica daudz pārliecinošāk, atstājot lielisku ātrumu, tomēr tas neļāva līdz galam sadeldēt lielo atstarpi līdz Tretjakovam. Četru braucienu summa tā palika 0,03 sekunžu izteiksmē.

Trešajā vietā palikušo Sergeju Čudinovu no Krievijas Martins Dukurs apsteidza par 2,24 sekundēm.

Pasaules meistarsacīkstēs Martinam bija iespēja sasniegt unikālu rekordu - triumfa gadījumā viņš kļūtu par pirmo sportistu vēsturē, kurš izcīnījis trīs pasau-

Martins Dukurs uz goda pjedestala ne īsti „savā” vietā (pa labi)

les čempiona titulus pēc kārtas. Kopumā trīs reizes pasaules čempionātā vēl triumfējis tikai šveicietis Gregors Štēli, kuram tas bija pa spēkam 1994., 2007. un 2009. gadā.

Latvijas sportistu treneris Dainis Dukurs sarunā ar Latvijas Televīzijas (LTV) 7. kanāli pēc trešā brauciena atklāja, ka Latvijas puse kopīgi ar vāciešiem iesniegusi protestu sacensību orga-

nizātoriem par īpašo attieksmi pret Krievijas izlases sportistiem. Pirms trešā brauciena Tretjakovs un Čudinovs trases augšā nokļuva atsevišķā autobusā, kamēr visi pārējie sacensību dalībnieki, kā tas ir ierasts, pārvietojās ar kopīgo trases transportu. „Neko tādu vēl nebiju redzējis. Taču federācijas īpašajā attieksmē pret Krievijas komandu mani nekas vairs nepārsteidz,” sacīja Dainis Dukurs.

Pirms divām nedēļām Martins Dukurs Īglsas trasē Austrijā ceturto reizi pēc kārtas izcīnīja Eiropas čempiona titulu, bet viņa brālis Tomass ieguva trešo vietu.

Pagājušajā gadā Martins Dukurs uzvarēja deviņās no 11 sacensībām (Pasaules kausa posmiem un pasaules čempionāta), kurās piedalījās. Tas ir vienīgi ne daudz mazāk iespējami nekā 2011. gadā, kad viņš bija labākais pilnīgi visās sacensībās.

Kopumā kopš 2011. gada sākuma M. Dukurs triumfējis 20 no 23 Pasaules kausa un pasaules čempionāta ietvaros notikušajām sacīkstēm.

Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā pēc astoņiem posmiem Martins Dukurs ir līderis ar 1785 punktiem un teorētiski viņu var apsteigt vienīgi brālis Tomass, kuram ir 1562 punkti. Par uzvaru posmā dod 225 punktus. Trešais ar 1460 punktiem ir Aleksandrs Krekels no Vācijas.

Valsts prezidenta apsveikums

Valsts prezidents Andris Bērziņš nosūtījis apsveikuma vēstuli Martinam Dukuram: *Sveicu Jūs*

par izcīnīto sudraba medaļu pasaules meistarsacīkstēs skeletonā Sankt-moricas trasē. Jūsu izcīnītā godalga spoži nes Latvijas vārdu pasaulē. Paldies Jums un visai Latvijas skeletona komandai par aizrāvīgajiem mirkliem un pozitīvajām emocijām, ko Jūsu sasniegums ir izraisījis ikvienam sporta līdzjutējam Latvijā!

Kamaniņu braucējiem – bronzas medaļas stafetē

Latvijas kamaniņu braucēji Eliza Tūruma, Inārs Kivlenieks un brāļu divnieks Andris Šics/Juris Šics Vistleras trasē, Kanadā, izcīnīja pasaules meistarsacīkšu bronzas medaļas komandu stafetē. Latvijas komanda finišēja pēc divām minūtēm un 4,854 sekundēm, zaudējot Vācijas un Kanadas sportistiem. Bronzas medaļas Latvijas kamaniņu braucēji izcīnīja ļoti sīvā cīņā, jo ceturtajā vietā palikušo Austrijas vienību viņi apsteidza tikai par 0,08 sekundēm, bet piektajā vietā palikušie ASV braucēji atpalika par 0,012 sekundēm.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskās draudzes nākamie dievkalpojumi notiks 17. februārī, 17. martā un 21. aprīlī.

ANGLIJA

Video pēcpusdienā kluba telpās DVF namā (72 Queensborough Ter., London W2 3SH) **19. februārī** plkst. 13.30. Tiksimies kārtējā video izrādē un noskatīsimies filmu par Kārli Skalbi, Okupācijas mūzicējam nākotni plūs vēl citas pielikumus. Visi laipni aicināti. Ieeja par ziedojumiem.

Londonas Latviešu koris jūš aicina uz koŗa draudzības vakaru sestdien, **23. februārī**, plkst. 19 DVF Londonas namā (72 Queensborough Terrace, London W2 3SH). Neformāla koŗa programma, dalībnieku individuāli priekšnesumi, sadziedāšanās, uzkodas. Ieeja par ziedojumiem.

„**Straumēnu**” **Daugavas Vanagu fonda biedru pilnsapulce** pirmdien, **18. februārī**, plkst. 13 lielās mājas viesistabā. Lūdzam visus ierasties. Gaidīsim arī tos biedrus, kas novēlosies ne vairāk kā pusstundu. Kafija.

Londonas kopas vanadzēs cepts pankūkas otrdien, **12. februārī**, plkst. 13. Ešana DVF nama ēdamistabā, 72 Queensborough Terrace, London W2. Visi pankūku ēdēji būs sirsnīgi gaidīti. Ieeja par ziedojumiem.

Anglijas vanadžu salidojums notiks DVF namā Londonā – 72 Queensborough Ter. London W2 3SH **20. aprīlī**, reģistrēšanās plkst. 10.30, atklāšana plkst. 11. Uz kopējo maltīti jāpiesakās līdz 1. aprīlim, zvanot 020 8679 0442 vai sūtīt

e-pastu: maritagrunts@hotmail.com

Sarīkojumi Anglijas vidienē un ziemeļos:

15. februārī „Straumēnos”

Valentīndienas veltījuma ballīte kopā ar Olgu Rajecku, sākums plkst. 20. Maksa £ 15. Sīkāku informāciju meklēt: draugos.lv/domubiedros, www.latviesiem.co.uk., ABN/pasakumi vai pa tālr.: 07985709913.

16. februārī Bradfordā

Sarīkojums “Nāc iepazīties” plkst. 17.00-19.00. Maksa £10 un turpinājumā no plkst. 20.00 ballīte kopā ar Olgu Rajecku. Maksa £15. Sīkāku informāciju meklēt: draugos.lv/domubiedros, www.latviesiem.co.uk., ABN/pasakumi vai pa tālr.: 07985709913

23. martā Bradfordā

Izrādē “Spridītis” bērniem pēcpusdienā. Sīkāka informācija pie Gitas pa tālr. 07768268524 vai Maris 07710743982.

Papildu informācija, zvanot pa tālr. 07985709913 Vineta vai 07710743982 Māris draugos.lv/domubiedros, www.latviesiem.co.uk., ABN/pasakumi

DVF Londonas nodaļas valde sasauca biedru pilnsapulci **24. februārī**. Reģistrēšanās plkst. 10.30, atklāšana plkst. 11 DVF nama klubā telpās, Queensborough Terrace, London W2 3SH. Nodaļas valde

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZĒ, māc. V.Vāvere

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3ZF, svētdien, **24. februārī**, plkst. 15 Ciešanu laika dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Līdsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv.

Lūkas baznīcā, svētdien, **17. februārī**, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu Ciešanu laikā.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **10. februārī**, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **17. februārī**, plkst. 10.30 dievkalpojums ar dievgaldu Ciešanu laikā.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, **10. februārī**, plkst. 14 Epifānijas laika dievkalpojums ar dievgaldu - Mūsu Kunga apskaidrošanas diena. Svētdien, **24. februārī**, plkst. 14 Ciešanu laika dievkalpojums.

Rovfantā Rovfantas dievnāmā, RH10 4NG, svētdien, **17. februārī**, plkst. 11.30 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

Ļoti cienījamās LCM biedres! Ļoti godājamie LCM biedri!

Saskaņā ar LCM valdes lēmumu sasauca **LCM biedru pilnsapulci** LCM telpās **9. februārī** plkst. 11 ar šādu darba kārtību:

- Sapulces vadības vēlēšana
- Darba kārtības pieņemšana
- Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana
- LCM priekšsēža ziņojums
- LCM priekšsēža vietnieka ziņojums
- LCM lietvedes ziņojums
- LCM kasieŗa ziņojums
- LCM valdes locekļu ziņojumi
- Revīzijas komisijas ziņojums
- Budžeta pieņemšana 2013. gadam

• Jaunās valdes vēlēšanas

• Dažādi jautājumi

Lūdzu biedrus un biedres ierasties kuplā skaitā! Patiesā cieņā Dr. Einars Pelss, priekšsēdis.

DIEVKALPOJUMI

Ludvigshāfenā, Sv. Ludvika baznīcā, St. Ludwig, Bismarck un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **10. martā**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Kalpos mācītāja Dr. Ilze Kezberē. Pēc dievkalpojuma azaidas ar groziņiem draudzes telpās.

Berlīnē, latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojums notiks svētdien, **10. februārī**, plkst. 14 Paula Gerhardabaznīcā (Paul-Gerhardt-Kirche), Wisbyer Str. 7, 10439 Berlin. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, ērģeliece Dr. Rudīte Līvmane. Dievkalpojuma laikā svētdienas skoliņa bērniem, vadītāja Anna Chen. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis baznīcas sānu jomā.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **24. februārī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59., **17. februārī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galda.

Minsteres latviešu ev. lut. draudzes Epifānijas laika dievkalpojums notiks **10. februārī** plkst. 10.30, LCM Salzmannstrasse 152, 48159 Münster, kalpos prāv. K. Bērziņš. Dievkalpojuma laikā

bērniem svētdienas skolas nodarbības. Pēc dievkalpojuma kafijas galda ar līdzīgu paņemtiem groziņiem.

ZVIEDRIJA

Viduszviedrijas ZLA nodaļa rīko tikšanos ar latviešu režisori **Dzintru Geku 17. februārī** plkst. 13 ZLA telpās, Wallingatan 34, 5 tr., durvju kods 8591. Sarunas par viņas darbību režijā, fragmenti no jaunās filmas “Kur palika tēvi”, par Vjatlaga un Soļikamskas Gulaga nometnēm, kur 2011. un 2012. gadā kopā ar filmēšanas grupu bija aizbraukuši arī bijušie Sibīrijas bērni.

Gēteborgas latviešu Pensionāru biedrības tikšanās notiks “Folkpartiet” telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas “Vāstra Nordstan”), Gēteborgā:

23. februārī plkst. 13

23. martā plkst. 13

27. aprīlī plkst. 13

25. maijā plkst. 13

Jauni biedri laipni gaidīti! Valde

DIEVKALPOJUMI

9. un 10. martā Gēteborgā, Zviedrijas ev. lut. **Draudžu SINODE**

9. martā 12:00 – 13:30 DIEVKALPOJUMS, atbild Baznīcas pārvaldes mācītāji.

Gēteborgas Latviešu draudzes Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu **29. martā** plkst. 14 Hāgas baznīcā. Prāveste Ieva Graufelde. Pie ērģelēm Peter Wāgsjō. Pēc dievkalpojuma draudzes kafija Hāgas draudzes telpās. Viesi, arī bērni, jaunieši, citi latviski runājošie, laipni lūgti un gaidīti. Ielūdz Gēteborgas ev. lut. draudzes namā. “Mierā un pašāvēlībā jūs atrastu spēku.” Jes 30:15